



Start do życia na wolności

Informator dla skazanych oraz instytucji i organizacji
uczestniczących w procesie społecznej
readaptacji osób opuszczających zakłady karne

*Nie ma czegoś takiego jak jedyna i niepowtarzalna szansa.
Życie zawsze daje nam drugą szansę*

Paulo Coelho

Inspiracją do przygotowania niniejszego opracowania jest historia Pani Danuty odbywającej kilkunastoletnią karę pozbawienia wolności w Zakładzie Karnym w Grudziądzu, która przez wiele miesięcy poprzedzających opuszczenie ZK korzystała z poradnictwa zawodowego na odległość w Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Słupsku (WUP w Gdańsku).

Towarzyszyły jej ogromne obawy, ale i ciekawość nowego świata poza murami. Pozbawiona wsparcia bliskich przeżywała głęboki lęk przed konfrontacją z obecnymi realiami życia. Jednocześnie była silnie zdeterminowana by walczyć o siebie i lepszą przyszłość, co wiązało się m.in. z jak najszybszym znalezieniem zatrudnienia po wyjściu na wolność.

Więźniowie i byli więźniowie to grupa szczególnie narażona na wykluczenie społeczne, wynikające z problemów w powrocie do normalnego życia i na rynek pracy. Pomimo trudności osobistych i społecznych, jakich mogą doświadczać osoby opuszczające zakłady karne, możliwość podjęcia pracy „od zaraz” daje szansę na szybkie ponowne włączenie do społeczeństwa. Praca dająca niezależność finansową, połączona z autentyczną chęcią do zmiany życia, jest ważnym krokiem do sukcesu w procesie readaptacji. Jednym z warunków jest również społeczna otwartość i umiejętność widzenia drugiego człowieka nie tylko przez pryzmat trudnej przeszłości.

Niniejszą broszurę kierujemy do osób dotkniętych karą pozbawienia wolności, szukających wsparcia przed opuszczeniem zakładu karnego oraz w pierwszym okresie przebywania na wolności. W opracowaniu zamieszczono skrót informacji o instytucjach i organizacjach oraz oferowanych formach pomocy ułatwiających integrację ze społeczeństwem po okresie odosobnienia. Publikacja zawiera także praktyczne informacje, które mogą być przydatne rodzinom osadzonych oraz osobom i instytucjom zaangażowanym w działania związane z ułatwieniem readaptacji społecznej.

Wydawcą publikacji jest Wojewódzki Urząd Pracy w Gdańsku, którego pracownicy wchodzić w skład Terenowych Rad do Spraw Społecznej Readaptacji i Pomocy Skazanym, działających przy Sądzie Okręgowym w Gdańsku.

Opracowanie:

Urszula Szukała, Wojewódzki Urząd Pracy w Gdańsku, Oddział Zamiejscowy w Słupsku

Wydawca:

Wojewódzki Urząd Pracy w Gdańsku
ul. Podwale Przedmiejskie 30, 80-824 Gdańsk
tel. 58 32 61 801, faks 58 32 64 816
wup@wup.gdansk.pl
www.wup.gdansk.pl

Oddział Zamiejscowy w Słupsku
ul. Jaracza 18 a, 76-200 Słupsk
tel. 59 846 83 00, faks 59 846 83 02
wup.slupsk@wup.gdansk.pl

Wersja elektroniczna dostępna na stronie:

www.wup.gdansk.pl/publikacje

ISBN 978-83-945509-6-7

Egzemplarz bezpłatny

Słupsk 2016 r.

SPIIS TREŚCI

1. ZAGROŻENIA I SZANSE W PROCESIE READAPTACJI	5
1.1. Co może stanowić główne zagrożenie dla pomyślnej readaptacji?	7
1.2. Co sprzyja sukcesowi w procesie readaptacji?	8
1.3. Na jaką pomoc mogą liczyć osoby opuszczające zakłady karne?	10
1.4. O czym warto pamiętać jeszcze w trakcie pobytu w zakładzie karnym?	10
2. POMOC POSTPENITENCJARNA ZE STRONY SŁUŻBY WIEZIENNEJ I ZAWODOWYCH KURATORÓW SĄDOWYCH	13
2.1. Kuratorska Służba Sądowa (KSS)	14
2.2. Przygotowanie do życia na wolności - „program wolnościowy”	14
2.3. Pomoc ze środków Funduszu Pomocy Postpenitencjarnej	14
2.4. Pomoc ze strony kuratora sądowego	15
3. POMOC SPOŁECZNA	17
3.1. Gdzie zwrócić się o pomoc?	18
3.2. Wsparcie materialne - jak się starać o pomoc z opieki?	19
3.3. Świadczenia niepieniężne	21
4. URZĘDY PRACY - FORMY WSPARCIA	25
4.1. Praca po wyjściu na wolność	26
4.2. Wybrane formy wsparcia dostępne w urzędach pracy	27
5. ORGANIZACJE POZARZĄDOWE I INSTYTUCJE DZIAŁAJĄCE NA RZECZ WIEŹNIÓW I OSÓB OPUSZCZAJĄCYCH ZAKŁADY KARNE	41
6. POMOCNE KONTAKTY	51
6.1. Pomoc społeczna w województwie pomorskim	52
6.2. Inne placówki stacjonarne i punkty pomocy doraźnej w województwie pomorskim	56
6.3. Pomorskie urzędy pracy	64
6.4. Polecane serwisy www	67
BIBLIOGRAFIA/NETOGRAFIA/AKTY PRAWNE	67



ROZDZIAŁ 1

ZAGROŻENIA I SZANSE W PROCESIE READAPTACJI

Kara pozbawienia wolności negatywnie wpływa na osoby jej poddawane i dość często trwale upośledza ich i tak nieduże zdolności readaptacyjne.

Przejawia się to przede wszystkim w obniżeniu poziomu zaradności i troski o własne sprawy, spadku samooceny czy w zaniku przekonania o kontrolowaniu swojego życia. Nie bez znaczenia są charakterystyczne postawy niesprzyjające readaptacji, cechujące się roszczeniowością bądź wycofaniem potoczonym z lękiem przed przyszłością.

W przypadku osób, które przebywały w zakładzie karnym wiele lat, dramatycznie spada poziom ich wiedzy na temat rzeczywistości „za murami”, regresowi ulega również wiele podstawowych umiejętności. Często towarzyszy temu brak wiedzy o dostępnych źródłach i formach pomocy.

Wśród przebywających w zakładach karnych nie brakuje osób mających długą historię konfliktów z prawem, uchylania się od pracy, pozostających jeszcze przed pobytem w zakładzie karnym bez przystosowanego „dachu nad głową”. Złożoność problemów osób skazanych wymaga indywidualnego rozpoznania ich sytuacji oraz kontynuacji wielowymiarowego wsparcia także poza jednostką penitencjarną. Pierwszy okres po wyjściu na wolność jest uznawany jako najbardziej newralgiczny czas, decydujący o powodzeniu bądź porażce procesu powrotu byłych skazanych do społeczeństwa. Długa izolacja powoduje odwyknienie od obowiązków i pewnych ról społecznych np. jako członka rodziny czy pracownika. Ponadto niedostatek lub brak wystarczającego wsparcia, głównie finansowego, tuż po opuszczeniu zakładu karnego może zwiększyć ryzyko ponownego wejścia w konflikt z prawem. Rzeczywistą pułapką po odbyciu kary pozbawienia wolności stanowią również nagromadzone zaległości np. alimentacyjne, czynszowe, niespłacone koszty sądowe i inne zobowiązania finansowe przekraczające realne możliwości ich zwrotu. Takie sytuacje mogą powodować wchodzenie w ryzykowne sytuacje w celu np. szybkiej spłaty długów lub ucieczki przed wierzycielami, a w efekcie doprowadzić do utraty szansy na stabilizację życiową.

Pozytywny stosunek otoczenia do osób będących w fazie ponownej socjalizacji, zmiana mentalności społeczeństwa oraz dostrzeżenie korzyści z udzielania pomocy osobom opuszczającym zakłady karne może wpłynąć na poprawę jakości życia społecznego, a skazanym pozwoli uwierzyć, że życie na wolności nie będzie dla nich kolejnym okresem separacji.

1.1. Co może stanowić główne zagrożenie dla pomyślnej readaptacji?

1.1.1. Brak zaufania społecznego

Osoby opuszczające zakłady karne napotykają liczne bariery w przebiegu procesu readaptacji, jednym z nich jest tzw. zjawisko stygmatyzacji. Oznacza to piętnowanie społeczne osób karanych, przejawiające się brakiem zaufania, niechęcią i przypisywaniu na stałe obrazu „przestępcy” niepodatnego na pozytywne zmiany. Na negatywny wizerunek zapracowują sobie często byli więźniowie poprzez niepożądane zachowania po opuszczeniu placówek karnych, co może być zauważalne szczególnie w małych społecznościach. Wrogość otoczenia, a nawet samo domniemanie, że dana osoba powróci na drogę przestępstwa powoduje problemy w kontaktach z ludźmi i znacznie obniża poczucie własnej wartości.

1.1.2. Zmieniający się rynek pracy i niskie lub nieaktualne kwalifikacje zawodowe

Aktualnie sytuacja na polskim rynku pracy jest bardzo korzystna dla osób poszukujących zatrudnienia. Najnowsze dane potwierdzają optymistyczne prognozy i są zapowiedzią trwałej poprawy, nie odnotowywanej od wielu lat. Wraz ze spadającą liczbą bezrobotnych rośnie także przeciętne zatrudnienie oraz liczba ofert pracy w wielu branżach, co stanowi obecnie realną szansę na szybkie znalezienie pracy. Natomiast znaczącą barierą w readaptacji mogą być na starcie niskie, niewystarczające umiejętności zawodowe, lub nieaktualne kwalifikacje, zwłaszcza w przypadku długoletniego pobytu w zakładzie karnym. Współczesny rynek pracy zmienia się bardzo dynamicznie i adekwatnie do tego zmieniają się potrzeby pracodawców w zakresie nowych, poszukiwanych u pracowników kompetencji zawodowych. Ponadto konkurencja wśród poszukujących pracy może powodować, iż byty więźniów przegrywa w procesie rekrutacji z osobami mającymi lepsze przygotowanie zawodowe i wyższe kompetencje społeczne np. komunikacyjne, czy z zakresu autoprezentacji. Przeszkodą może być gorsza sytuacja na niektórych lokalnych rynkach pracy tj. brak większych firm, brak ofert pracy w miejscu docelowego pobytu oraz niskie wynagrodzenia.

Kolejną poważną barierą readaptacji oprócz wymaganych umiejętności jest wymagany przez zatrudniających status niekaralności, co skazuje zainteresowanych często na pracę jedynie w tzw. „szarej strefie”. Negatywne doświadczenia i sytuacje, w których więźniowie bywają dyskryminowani z uwagi na odbywaną w przeszłości karę pozbawienia wolności, powodują często niechęć osób karanych wobec podejmowania legalnej pracy. Poza tym praca na nierejestrowanym rynku jest ta-

twiej dostępna, lepiej wynagradzana i wolna od ewentualnych działań egzekucyjnych komornika w przypadku np. długu alimentacyjnego, czy innych zobowiązań.

Obecnie dostępne są różnorodne atrakcyjne formy wsparcia, dla osób chcących podjąć pracę, oferowane przez urzędy pracy np. w postaci szkoleń, zwrotu kosztów przejazdu i zakwaterowania – przykłady dostępnej pomocy zostały przedstawione w dalszej części informatora.

1.1.3. Dodatkowe bariery readaptacji po stronie osób karanych

Istnieją środowiska o pewnych uwarunkowaniach, które sprzyjają pojawianiu się uzależnień, wchodzeniu w konflikt z prawem, gdzie podejmowane działania resocjalizacyjne mają krótkotrwałe i niewielki efekt. Bardzo trudne do zniwelowania czynniki utrudniające bądź uniemożliwiające pozytywny przebieg procesu readaptacji to szeroko rozumiany wpływ otoczenia, często środowiska rodzinnego. Powrót osób karanych do „starych znajomych i relacji”, gdzie istnieją różne dysfunkcje społeczne oraz ogrom trudności przed jakimi staje osoba opuszczająca zakład karny sprawiają, że znane sposoby poradzenia sobie z kłopotami mogą zaprowadzić ponownie do zakładu karnego.

Znaczącym problemem w readaptacji są także uzależnienia wśród osób karanych, które dość często stanowią pierwotną przyczyną kolizji z prawem. Zdarza się, że w początkowym okresie życia na wolności następuje odmowa oferowanej pomocy dotyczącej np. zakwaterowania w schronisku, w którym obowiązują pewne rygory lub obowiązki. Niechęć może też dotyczyć aktywizacji zawodowej i pracy, jako mniej atrakcyjnej formy niż pomoc i świadczenia socjalne. Poważną barierą może stanowić postawa roszczeniowa potączona z niskim poczuciem odpowiedzialności za własne życie. Pewne jest, iż działania wspomagające osoby we właściwym przystosowaniu się do życia na wolności nie powinny się kończyć z dniem odbycia kary.

1.2. Co sprzyja sukcesowi w procesie readaptacji?

1.2.1. Zmiana niekorzystnych uwarunkowań przed opuszczeniem zakładu karnego

Czas pobytu w placówce może zostać wykorzystany na uzupełnienie, czy wyrównanie różnego rodzaju deficytów mających decydujący wpływ na jakość życia społecznego, rodzinnego, zawodowego i adaptację do funkcjonowania na

wolności. Wykorzystanie okresu odosobnienia na coraz szerzej dostępne dla skazanych formy edukacji i podniesienie kompetencji zawodowych i społecznych może znacząco wpłynąć na poziom motywacji do zmiany stylu życia po odbyciu kary. Ponadto ważne jest podjęcie próby rozwiązania problemów osobistych, socjalno-bytowych oraz postawa odpowiedzialności za swoją przyszłość na wolności. Aktualnie Służba Więzienna czyni starania, aby jak największa liczba osadzonych pracowała. Praca uczyni sumiennością, obowiązkowością, oraz wielu dobrych nawyków, czego osadzonym bardzo często brakuje. Jeżeli te nawyki jak np. poranne wstawanie i przygotowanie do codziennych obowiązków zostaną utrwalone w życiu codziennym, można uznać to za sukces. Poza tym praca daje więźniom możliwość zdobycia doświadczenia zawodowego i zarobkowania, a tym samym szansę na regulowanie zobowiązań.

1.2.2. Diagnoza sytuacji i dobre relacje

Rozpoznanie warunków środowiskowych, rodzinnych, wsparcie w zakresie zgłaszanych potrzeb oraz ocena trudności adaptacyjnych, może mieć kluczowe znaczenie w pierwszych dniach na wolności. Wpływ ma również podtrzymywanie bądź odbudowanie relacji z bliskimi osobami przez cały czas odosobnienia, szczególnie w przypadku pozytywnego środowiska, do którego ma powrócić skazany. Ważną rolę odgrywa także oswojenie bliskich skazanego ze specyficznymi problemami dotyczącymi osoby opuszczającej zakład karny i otwartość na przyjęcie pomocy.

1.2.3. Aktywność zawodowa

Jedną z podstawowych kwestii decydujących o pomyślności procesu readaptacji jest podjęcie zatrudnienia. Obecna sytuacja na rynku pracy jest wyjątkowo korzystna dla osób chcących pracować. Kluczowe znaczenie ma planowe i konsekwentne dążenie do celu przez uzupełnianie kwalifikacji i korzystanie z poradnictwa zawodowego jeszcze w czasie pobytu w zakładzie karnym. Następnie stałe monitorowanie ofert pracy, podejmowanie kontaktów z pracodawcami, co może być trudne, radzenie sobie z negatywnym nastawieniem pracodawców do osób karanych.

Niewątpliwie łatwiej odnajdują się w nowej rzeczywistości osoby, które przygotowywały się do życia na wolności, posiadające konkretne fachowe kwalifikacje i doświadczenie zawodowe. Każda inwestycja w siebie, gotowość do rozwijania swoich umiejętności i zdobywania nowych kompetencji w istotny sposób wpływa

na dalszą sytuację życiową. Warto zatem skorzystać z bogatej oferty kształcenia ustawicznego dorosłych oraz wsparcia oferowanego w urzędach pracy.

1.2.4. Stabilizacja i niezależność materialna

Sukcesem readaptacyjnym jest osiągnięcie przez byłego więźnia stabilizacji życiowej i niezależności materialnej, wolnej od pomocy socjalnej państwa. Na taki sukces poszczególnych osób rozpoczynających nowe życie na wolności w ogromnie mierze wpływa szereg, czy też splot korzystnych uwarunkowań oraz życzliwi i pomocni ludzie z otoczenia lub z poszczególnych instytucji.

Poprawne przystosowanie się byłych skazanych do społeczeństwa w ogromnej mierze zależy jednak od ich zaangażowania i szczerzej motywacji do zmiany.

1.3. Na jaką pomoc mogą liczyć osoby opuszczające zakłady karne?

Pomoc instytucji i organizacji

Istnieje szereg instytucji i organizacji, które niezależnie udzielają pomocy osobom opuszczającym zakłady karne w przewidywaniu napotykanych problemów.

Te instytucje to:

- jednostki penitencjarne, w których osadzeni przebywali przez ostatni czas,
- inne instytucje i organizacje takie jak zespoły kuratorskiej służby sądowej,
- jednostki organizacyjne pomocy społecznej,
- instytucje rynku pracy,
- organizacje pozarządowe, które statutowo zajmują się działalnością na rzecz pomocy w społecznej readaptacji.

Wymienione instytucje tworzą rodzaj systemu pomocy postpenitencjarnej zapewniające nie tylko wsparcie finansowe i rzeczowe, ale również pomoc psychologiczną, terapeutyczną, oraz pomoc informacyjną i prawną. Zatem po opuszczeniu zakładu karnego pomoc można uzyskać nie tylko ze strony kuratora, ale również w ośrodkach pomocy społecznej, urzędach pracy oraz licznych organizacjach pozarządowych.

1.4. O czym warto pamiętać jeszcze w trakcie pobytu w zakładzie karnym?

- Nie marnować czasu w zakładzie karnym!

- Skorzystać z różnych form wsparcia w trakcie odbywania kary oraz zajęć sportowych, kulturalnych, oświatowych.
- Podjąć próbę uzupełnienia wykształcenia, lub zdobycia nowych kwalifikacji zawodowych i kompetencji społecznych.*
- Ubiegać się o podjęcie pracy w czasie odbywania kary.
- Podjąć leczenie, terapię w przypadku uzależnień, rehabilitację, ewentualnie uzyskać orzeczenie o niepełnosprawności lub niezdolności do pracy.
- Uzupełnić lub odtworzyć niezbędne, brakujące dokumenty i świadectwa.
- Zadbąć o swoje pozostawione mieszkanie (istnieje możliwość dofinansowania do bieżących opłat za lokal mieszkalny, do którego skazany posiada tytuł prawny).
- Starać się o utrzymanie kontaktów i dobrych relacji z bliskimi, rodziną.
- W końcowym okresie odbywania kary (3-6 miesięcy) zgłosić swoje problemy wychowawcy i uzyskać wsparcie w ich rozwiązywaniu.
- Zbierać informacje, szukać kontaktów do osób i instytucji, z których pomocy można skorzystać po opuszczeniu placówki karnej.
- Zaplanować poszczególne działania w ważnych sprawach przed i po opuszczeniu placówki.

* Nauka w szkołach więziennych oraz kursach zawodowych jest dla skazanych bezpłatna. Koszty zakupu pomocy dydaktycznych i innych pokrywa budżet więziennictwa. Wykaz szkół więziennych jest dostępny na stronie: www.sw.gov.pl. System oświaty więziennej jest zintegrowany z oświatą powszechną. Skazani po zwolnieniu mogą na każdym etapie kontynuować naukę w szkolnictwie otwartym.



ROZDZIAŁ 2

POMOC POSTPENITENCJARNA ZE STRONY SŁUŻBY WIĘZIENNEJ I ZAWODOWYCH KURATORÓW SĄDOWYCH

2.1. Kuratorska Służba Sądowa (KSS)

Jest jednolitą formacją zawodową w wymiarze sprawiedliwości RP. Kuratorzy sądowi wykonujący orzeczenia w sprawach karnych są kuratorami dla dorosłych, a wykonujący orzeczenia w sprawach rodzinnych i nieletnich są kuratorami rodzinnymi. Zawód kuratora sądowego należy do grona zawodów zaufania publicznego w Polsce. Misją KSS jest pomoc w rehabilitacji społecznej skazanych i nieletnich; readaptacja społeczna podopiecznych sądów; motywowanie i wspieranie rodziców w opiece i wychowaniu dzieci; dbanie o przestrzeganie praw dziecka i człowieka; ochrona społeczeństwa i bezpieczeństwa obywateli; udział w utrzymywaniu bezpieczeństwa publicznego poprzez redukcję dysfunkcji społecznych i przestępczości w ramach realizowanych działań ustawowych i współpracy ze środowiskiem lokalnym.

2.2. Przygotowanie do życia na wolności - „program wolnościowy”

W końcowej fazie pobytu w zakładzie karnym służby więzienne podejmują szereg intensywnych działań pomocowych. Jeżeli skazany przewiduje różnorodne utrudnienia czekające go po opuszczeniu zakładu karnego i komplikacje w rozpoczęciu życia na wolności powinien przedstawić je **wychowawcy ds. postpenitencjarnych**. Wychowawca wskaże procedurę wystąpienia o objęcie tzw. **„programem wolnościowym”** (art. 164 Kodeksu karnego wykonawczego) i udzieli wsparcia w zakresie skutecznego rozwiązywania problemów, jeszcze w trakcie końcowego okresu odbywania kary. Program taki przysługuje w okresie **do sześciu miesięcy** przed zakończeniem odbywania kary lub w okresie do sześciu miesięcy przed przewidywanym warunkowym przedterminowym zwolnieniem. Na podstawie decyzji komisji penitencjarnej lub postanowienia sądu penitencjarnego o objęciu programem **kurator sądowy** wraz ze skazanym, jego wychowawcą opracowują program obejmujący konkretne zgłoszone sprawy i problemy oraz metody, sposoby i terminy ich rozwiązania.

W ostatnich miesiącach odbywania kary skazani mogą też liczyć, w miarę potrzeb, na przeniesienie do zakładu karnego położonego najbliżej miejsca zamieszkania. Możliwe jest także uzyskanie zgody na opuszczenie zakładu karnego na łączny okres 14 dni w celu znalezienia pracy i mieszkania.

2.3. Pomoc ze środków Funduszu Pomocy Postpenitencjarnej

Fundusz Pomocy Postpenitencjarnej jest państwowym funduszem celowym. Szcze-

gółowy zakres i sposób przyznawania środków z Funduszu określa Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 29 września 2015 r. w sprawie Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej (Dz.U. z 2015 r. poz.1544). W myśl ww. rozporządzenia, pomoc ze środków Funduszu Pomocy Postpenitencjarnej udzielana jest między innymi osobom pozbawionym wolności, zwalnianym z zakładów karnych i aresztów śledczych, a także rodzinom tych osób. Pomoc ta może być przyznana z urzędu lub na wniosek.

Wniosek o pomoc może złożyć osoba uprawniona do jej uzyskania, ale również prokurator, obrońca, pełnomocnik oraz przedstawiciel skazanego ustanowiony zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. W trakcie odbywania kary taki wniosek składany jest do dyrektora jednostki penitencjarnej, w zakładzie karnym lub areszcie śledczym, natomiast po wyjściu na wolność do zawodowego kuratora sądowego.

Wsparcie w zakresie finansowej pomocy postpenitencjarnej może obejmować m.in.:

- pokrycie kosztów czasowego zakwaterowania lub udzielenie schronienia w ośrodku dla bezdomnych,
- organizowanie i finansowanie poradnictwa prawnego,
- organizowanie i finansowanie kursów przygotowania zawodowego,
- pokrywanie kosztów związanych ze specjalistycznym leczeniem lub rehabilitacją leczniczą oraz uzyskaniem orzeczeń o niepełnosprawności lub niezdolności do pracy,
- okresową dopłatę do zobowiązań czynszowych, pokrywanie kosztów związanych z uzyskaniem dowodu osobistego lub innych ważnych dokumentów,
- pokrywanie kosztów grupowego ubezpieczenia od następstw nieszczęśliwych,
- wypadków osób zakwalifikowanych do udziału w szkoleniach i kursach,
- pokrywanie kosztów biletów na przejazdy środkami komunikacji publicznej,
- pomoc rzeczową w formie żywności, bonów żywnościowych, odzieży, leków.

Świadczeń z funduszu udziela się przez okres niezbędny dla zrealizowania celów, na które pomoc została przyznana. Osobom zwalnianym z zakładów karnych i aresztów śledczych, a także ich rodzinom, pomocy udziela się nie dłużej niż przez **trzymiesiące od dnia zwolnienia**, chyba, że konieczność przedłużenia tego okresu **do sześciu miesięcy** wynika ze szczególnych okoliczności (choroba lub czasowa niezdolność do pracy).

2.4. Pomoc ze strony kuratora sądowego

Kuratorzy sądowi realizują określone przez prawo zadania w środowisku pod-

opiecznych – także na terenie zakładów karnych. Zadania te mają charakter wychowawczo- resocjalizacyjny, diagnostyczny, profilaktyczny i kontrolny, są związane z wykonywaniem orzeczeń sądu. Kurator sądowy pomaga przygotować rodzinę i środowisko społeczne do powrotu skazanego. Ponadto we współpracy z służbą penitencjarną zakładów karnych, organami administracji rządowej i samorządu terytorialnego, powinien rozpoznać potrzeby skazanego oraz jego rodziny i w razie konieczności nawiązać współpracę z instytucjami i organizacjami mogących udzielić pomocy w społecznej readaptacji skazanych.

Zespoły Kuratorskie do wykonywania orzeczeń w sprawach karnych funkcjonują przy wszystkich Sądach Rejonowych.



ROZDZIAŁ 3

POMOC SPOŁECZNA

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie samodzielnie pokonać, wykorzystując własny potencjał i możliwości.

Instytucje pomocy społecznej wspierają poszczególne osoby oraz rodziny w celu zaspokojenia podstawowych, niezbędnych potrzeb i warunków odpowiadających godności człowieka. Pomoc społeczna kierowana jest w szczególności do osób i rodzin bez dochodów lub o bardzo niskich dochodach, osób niepełnosprawnych, dotkniętych przemocą w rodzinie czy wykluczonych społecznie, a także bezdomnych.

Zadaniem pomocy społecznej jest również zapobieganie trudnym sytuacjom, oraz działania w kierunku życiowego usamodzielnienia i integracji podopiecznych ze środowiskiem.

Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie (PCPR) - funkcjonują na poziomie powiatowym (prowadzą m.in. domy pomocy społecznej, udzielają porad prawnych i obywatelskich).

3.1. Gdzie zwrócić się o pomoc?

W celu uzyskania pomocy należy skierować się do najbliższego ośrodka pomocy społecznej w gminie/dzielnicy będącej miejscem aktualnego zamieszkania lub przebywania. Zgłoszenia można dokonać osobiście, telefonicznie lub pisemnie. Może to zrobić także inna osoba (np. znajomy, członek rodziny). Pracownik socjalny w przeciągu 14 dni od zgłoszenia przeprowadza wywiad środowiskowy w miejscu pobytu/zamieszkania i rozpoznaje sytuację osobistą, majątkową i dochodową klienta. W nagłych przypadkach wywiad jest przeprowadzany w ciągu dwóch dni. Warunkiem skorzystania z tego rodzaju pomocy jest aktywna postawa i współpraca podopiecznych na rzecz poprawy warunków życia poszczególnych osób lub rodzin.

Placówki pomocy społecznej, które wspomagają potrzebujących:

- **ośrodki pomocy społecznej (Miejskie – MOPS i Gminne – GOPS i miejsko-gminne MGOPS)** wspomagają potrzebujących w każdym mieście lub dzielnicy i gminie m. in. organizując pomoc bezpośrednią, taką jak zapewnienie schronienia, posiłku i odzieży, przyznając i wypłacając zasiłki stałe, okresowe i celowe, pożyczki oraz pomoc w naturze, świadcząc usługi opiekuńcze, kierując do domów pomocy społecznej oraz ośrodków wsparcia o zasięgu gminnym, prowadząc mieszkania chronione, a także tworząc system profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną,
- **powiatowe centra pomocy rodzinie (PCPR)** funkcjonują na poziomie każdego powiatu, świadcząc specjalistyczne poradnictwo i pomagając oso-

bom mającym trudności w integracji ze środowiskiem, w tym cudzoziemcom, prowadząc domy pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz powiatowe ośrodki wsparcia i ośrodki interwencji kryzysowej,

- **domy pomocy społecznej** zapewniają całodobową opiekę i pomoc osobom w podeszłym wieku, przewlekłe chorym, osobom niepełnosprawnym fizycznie, niepełnosprawnym intelektualnie dorosłym, dzieciom i młodzieży,
- **ośrodki wsparcia**, takie jak środowiskowe domy samopomocy, dzienne domy pomocy, noclegownie, czy ośrodki opiekuńcze, świadczą pomoc póstacjonarną osobom w ich środowisku,
- **ośrodki interwencji kryzysowej** otwarte przez całą dobę prowadzą usługi hotelowe oraz specjalistyczną pomoc, m. in. psychologiczną i prawną, dla osób, rodzin i społeczności – ofiar przemocy lub znajdujących się w sytuacjach kryzysowych,
- **placówki specjalistycznego poradnictwa** świadczą porady, w szczególności prawne, psychologiczne i rodzinne, osobom i rodzinom bez względu na posiadany dochód.

3.2. Wsparcie materialne - jak się starać o pomoc z opieki?

O pomoc finansową mogą się ubiegać osoby znajdujące się równocześnie w trudnej sytuacji:

- życiowej związanej w szczególności z bezdomnością, niepełnosprawnością, bezrobociem, trudnościami w przystosowaniu się do życia po opuszczeniu zakładu karnego,
- finansowej, gdy miesięczny dochód osoby ubiegającej się o pomoc społeczną nie jest większy niż kwota określonego kryterium dochodowego.

Należy zacząć od wizyty w ośrodku pomocy społecznej. Tam trzeba przedstawić swój problem pracownikowi socjalnemu, który po wstępnej rozmowie umówi się na wywiad środowiskowy w miejscu zamieszkania. Wywiad środowiskowy jest konieczny do uzyskania świadczenia z pomocy społecznej.

Ważne!

- W okresie tymczasowego aresztowania nie udziela się świadczeń z pomocy społecznej, a przysługujące prawo do świadczenia ulega zawieszeniu.
- Osobie odbywającej karę pozbawienia wolności nie przysługuje prawo do świadczeń z pomocy społecznej.
- Warto wiedzieć, że dochód osoby ubiegającej się o wsparcie nie może przekroczyć miesięcznie: **634 zł** – w przypadku osoby samotnie prowadzącej gospodarstwo domowe, **514 zł** – w przypadku osoby w rodzinie.

Powyższe kryteria dochodowe obowiązują od **1 października 2015 r.**

Formy pomocy, o które można się ubiegać:

Zasiłek stały

Zasiłek stały przysługuje:

- pełnoletniej osobie **samotnie gospodarującej**, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej,
- pełnoletniej osobie **pozostającej w rodzinie**, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

Zasiłek stały wynosi:

- w przypadku osoby samotnie gospodarującej - różnicę między określonym dla takiej grupy kryterium dochodowym a dochodem danej osoby. Kwota zasiłku miesięcznego nie może być wyższa niż 604 zł (od 1 października 2015 r.),
- w przypadku osoby w rodzinie - różnicę między kryterium dochodowym na osobę w rodzinie, a faktycznym dochodem na osobę w tej rodzinie.

Kwota tego zasiłku nie może być niższa niż 30 zł miesięcznie.

Zasiłek okresowy

Zasiłek okresowy przysługuje osobom oraz rodzinom w szczególności (ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość otrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego), które:

- nie mają żadnych dochodów,
- mają dochody niższe niż ustawowe kryterium.

Zasiłek okresowy ustala się:

- w przypadku osoby samotnie gospodarującej - do wysokości różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby starającej się o pomoc. Kwota tego zasiłku nie może być wyższa niż 418 zł miesięcznie,
- w przypadku rodziny - do wysokości różnicy między przyjmowanym w tym przypadku kryterium dochodowym a dochodem rodziny starającej się o pomoc.

Kwota zasiłku okresowego nie może być niższa niż 50% różnicy między:

- kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby,

- kryterium dochodowym rodziny a dochodem tej rodziny.

Kwota zasiłku nie okresowego nie może być niższa niż 20 zł.

Zasiłek celowy

Zasiłek celowy to bezzwrotne świadczenie przyznawane fakultatywnie na zaspokojenie niezbędnej potrzeby bytowej i może być przyznany:

- w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opatu, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu. Może być wypłacany także w celu realizacji postanowień kontraktu socjalnego,
- **specjalny zasiłek celowy** - świadczenie może być przyznane w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe. Świadczenie to nie podlega zwrotowi.

Pomoc na ekonomiczne usamodzielnienie

Pomoc na ekonomiczne usamodzielnienie jest udzielana w formie pieniężnej lub rzeczowej w celu ekonomicznego usamodzielnienia.

- Pomoc w formie pieniężnej może być przyznana w formie jednorazowego zasiłku celowego lub nieoprocentowanej pożyczki. Warunki udzielenia i spłaty pożyczki oraz jej zabezpieczenie określa się w umowie z gminą. Pożyczka może być umorzona w całości lub w części, jeżeli przyczyni się to do szybszego osiągnięcia celów pomocy społecznej.
- Pomoc w formie rzeczowej w celu ekonomicznego usamodzielnienia następuje przez udostępnienie maszyn i narzędzi pracy stwarzających możliwość zorganizowania własnego warsztatu pracy oraz urządzeń ułatwiających pracę niepełnosprawnym. Udostępnienie maszyn i narzędzi pracy następuje na podstawie umowy użyczenia.

3.3. Świadczenia niepieniężne

Praca socjalna - świadczona jest na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Prowadzona jest:

- z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej,
- ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokajania potrzeb członków społeczności.

Praca socjalna świadczona jest osobom i rodzinom bez względu na posiadany dochód.

Pomoc w postaci schronienia, posiłku, odzieży

Osoba lub rodzina ma prawo do schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania, jeżeli jest tego pozbawiona.

- Udzielenie schronienia następuje przez przyznanie tymczasowego miejsca noclegowego w noclegowniach, schroniskach, domach dla bezdomnych i innych miejscach do tego przeznaczonych.
- Przyznanie niezbędnego ubrania następuje przez dostarczenie osobie potrzebującej bielizny, odzieży i obuwia odpowiednich do jej indywidualnych właściwości oraz pory roku.
- Pomoc doraźna albo okresowa w postaci jednego gorącego posiłku dziennie przysługuje osobie, która własnym staraniem nie może go sobie zapewnić. Pomoc tego rodzaju przyznana dzieciom i młodzieży w okresie nauki w szkole może być realizowana w formie zakupu posiłków.

Bilet kredytowany – może być przyznany w formie zasiłku celowego.

Poradnictwo specjalistyczne, w szczególności prawne, psychologiczne i rodzinne, jest świadczone osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód.

- Poradnictwo prawne realizuje się przez udzielanie informacji o obowiązujących przepisach z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego, ochrony praw lokatorów.
- Poradnictwo psychologiczne realizuje się przez procesy diagnozowania, profilaktyki i terapii.

Interwencja kryzysowa

To szereg działań podejmowanych wobec osób i rodzin będących w stanie kryzysu, bez względu na ich dochód. Jej celem jest przede wszystkim przywrócenie równowagi psychicznej oraz umiejętności samodzielnego radzenia sobie z problemami, a tym samym zapobieganie przejściu chwilowego stanu kryzysu w stan długotrwały. W sytuacji kryzysowej można liczyć na natychmiastową specjalistyczną pomoc psychologiczną, a w zależności od potrzeb również na poradnictwo socjalne lub prawne, a w uzasadnionej sytuacji - schronienie do 3 miesięcy.

Mieszkanie

Człowiek pozbawiony schronienia, który nie jest w stanie zapewnić go sobie we własnym zakresie, ma prawo do pomocy ze strony odpowiednich instytucji. Potrze-

ba posiadania miejsca zamieszkiwania lub schronienia jest jedną z elementarnych potrzeb każdego człowieka.

Warto zadbać o to, aby:

- nie doprowadzić do zadłużenia mieszkania (osoby posiadające mieszkania powinny wystąpić do urzędu gminy o dodatek mieszkaniowy, który najczęściej pokrywa większość czynszu),
- wystąpić z wnioskiem do wójta gminy, burmistrza lub prezydenta miasta o rozłożenie na raty bądź umorzenie należności w przypadku zadłużenia mieszkania.

Warto wiedzieć, że:

- w przypadku utraty tytułu prawnego do lokalu, można po spłacie zadłużenia wystąpić do prezydenta, burmistrza lub wójta o przywrócenie praw do lokalu,
- ośrodek pomocy społecznej może przyznać środki finansowe na remont zaniedbanego mieszkania.

Brak mieszkania, co zrobić?

Tymczasowym rozwiązaniem może być skorzystanie ze schronienia w noclegowni, schronisku, domu dla bezdomnych albo w przypadku kobiet w ośrodku interwencji kryzysowej. Pobyt w takim miejscu jest ograniczony w czasie i najczęściej wiąże się przestrzeganiem regulaminu placówki, zakazem spożywania alkoholu.

Uzyskanie lokalu z zasobów komunalnych jest możliwe w przypadku spełniania warunków określonych w uchwale właściwej rady gminy dotyczącej wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy. W tym celu należy złożyć formalny wniosek o zawarcie umowy najmu lokalu komunalnego.

Ważne!

Wnioski o przydział mieszkania mogą również składać osoby osadzone, w trakcie odbywania kary ograniczenia wolności.



ROZDZIAŁ 4

URZĘDY PRACY – FORMY WSPARCIA

4.1. Praca po wyjściu na wolność

Podjęcie pracy i tym samym uzyskanie źródła stałego dochodu jest filarem powrotu do normalności i niezależności. Zauważalne obecnie ożywienie w gospodarce spowodowało znaczący spadek bezrobocia przy jednoczesnym wzroście ilości ofert pracy w większości branż na rynku pracy. Pomorski rynek pracy jest mocno zróżnicowany przestrzennie, dlatego też najłatwiej o pracę w Trójmieście i Słupsku, gdzie pracodawcy oferują niemal połowę miejsc pracy dostępnych na terenie województwa. Potrzebni są specjaliści w sektorach tradycyjnych – w tym morskim (np. spawacze), budowlanym (np. inżynierowie, robotnicy budowlani, hydraulicy), rafineryjnym, turystycznym, spożywczym, drzewno-meblarskim – jak też w sektorach o wysokim potencjale rozwoju m.in. takich jak logistyka (kierowcy, maszyniści). Prognozuje się, że w najbliższych latach pracodawcy będą odczuwać problemy ze znalezieniem odpowiednich kandydatów do pracy, specjalistów wielu kluczowych branż.

Świetnie jeśli czas pozbawienia wolności został wykorzystany na uzupełnienie wykształcenia lub zdobycie/uaktualnienie posiadanych kwalifikacji oraz na skorzystanie ze wsparcia wychowawców w zakładzie karnym lub doradców zawodowych z urzędów pracy.

Start do pracy ułatwią nie tylko aktualne informacje o świecie pracy, ale również dobrze sporządzone dokumenty aplikacyjne i przygotowanie się do rozmowy kwalifikacyjnej z pracodawcą. Równolegle można też sprawdzić swoje szanse na pracę poza granicami kraju, zwłaszcza w przypadku znajomości języków obcych.

Jak rozpocząć poszukiwanie pracy?

Po wyjściu na wolność poszukiwanie pracy warto rozpocząć od miejscowego powiatowego urzędu pracy (właściwego ze względu na miejsce zameldowania lub miejsce pobytu), rejestrując się jako osoba bezrobotna.

Dokumenty wymagane przy rejestracji w powiatowym urzędzie pracy

- Dowód osobisty lub inny dokument tożsamości wraz z potwierdzeniem zameldowania, w przypadku zameldowania na pobyt czasowy – zaświadczenie o zameldowaniu na pobyt czasowy.
- Oryginały świadectw i dyplomów ukończonych szkół (uczelni), dyplom nadania tytułu zawodowego oraz inne dokumenty potwierdzające dodatkowe kwalifikacje (kursy, szkolenia).
- Świadectwa pracy lub służby i inne dokumenty niezbędne do ustalenia ewentualnych uprawnień (oryginały).

- Dokument o przeciwwskazaniach do wykonywania określonych prac, jeżeli takie istnieją.
- Osoba niepełnosprawna przedkłada orzeczenie o niepełnosprawności wydane przez uprawniony organ.
- W przypadku cudzoziemca - osoba przedkłada dokument wskazujący tytuł pobytowy uprawniający do pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Osoby zwolnione z Zakładu Karnego lub Aresztu Śledczego przedkładają świadectwo zwolnienia oraz zaświadczenie o okresie wykonywania pracy podczas osadzenia wraz z zaświadczeniem o podstawie wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne i Fundusz Pracy za poszczególne miesiące pracy, a także świadectwo pracy potwierdzające zatrudnienie przed osadzeniem, postanowienie sądu o odbywaniu kary pozbawienia wolności w formie dozoru elektronicznego.

4.2. Wybrane formy wsparcia dostępne w urzędach pracy

Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2016 r., poz. 645) określa zadania państwa w zakresie promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej m.in. klientów urzędów pracy oraz wprowadza różnego rodzaju formy wsparcia. Poniżej omówione zostały dostępne we wszystkich powiatowych urzędach pracy wybrane formy wsparcia, najczęściej polecane przez doradców klienta w powiatowych urzędach pracy osobom powracającym na rynek pracy po pobycie w placówkach karnych.

4.2.1. Pośrednictwo pracy

Pośrednictwo pracy jest jedną z podstawowych usług rynku pracy, realizowaną przez powiatowe i wojewódzkie urzędy pracy na rzecz poszukujących pracy oraz pracodawców. Pośrednictwo pracy polega na udzielaniu bezpłatnej pomocy osobom bezrobotnym i poszukującym pracy w uzyskaniu odpowiedniego zatrudnienia oraz pracodawcom w znalezieniu pracowników o odpowiednich kwalifikacjach.

Najważniejszymi działaniami podejmowanymi w ramach usługi jest pozyskiwanie od pracodawców ofert pracy, które następnie upowszechniane są do publicznej wiadomości w siedzibach urzędów i w **Centralnej Bazie Ofert Pracy** (także poprzez inne środki masowego przekazu) oraz organizowanie giełd i targów pracy.

Bezrobotni mogą uzyskać od pośredników pracy:

- informacje o ofertach pracy,

- pomoc w znalezieniu właściwych dla siebie ofert,
- skierowania do pracy na zgłoszone przez pracodawców miejsca pracy,
- informacje o możliwościach skorzystania z innych usług rynku pracy.

Międzynarodowe pośrednictwo pracy - praca za granicą - EURES

Polski rynek pracy stanowi atrakcyjne zaplecze rekrutacyjne dla europejskich pracodawców, dlatego można skorzystać z międzynarodowego pośrednictwa pracy w ramach tzw. sieci EURES. Pośrednictwo pracy na terenie państw członkowskich Unii Europejskiej, Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz Szwajcarii (UE/EOG) prowadzone jest przez wojewódzkie i powiatowe urzędy pracy oraz Ochotnicze Hufce Pracy (OHP).

Pośrednictwo pracy na rzecz bezrobotnych w ramach sieci EURES obejmuje:

- pośrednictwo pracy na terenie państw członkowskich UE/EOG,
- doradztwo z zakresu mobilności na europejskim rynku pracy,
- informacje o warunkach życia i pracy w UE/EOG.

Usługi EURES dla osób poszukujących pracy w krajach EU/EOG

Sieć EURES (EUropean Employment Services) - Europejskich Służb Zatrudnienia jest siecią współpracy publicznych służb zatrudnienia i ich partnerów na rynku pracy i ma na celu ułatwianie podejmowania pracy w dowolnym państwie Unii Europejskiej oraz pomoc osobom poszukującym pracy w uzyskaniu satysfakcjonującego zatrudnienia.

Sieć EURES oferuje pomoc osobom poszukującym pracy w obszarze UE/EOG, poza granicami własnego kraju. W celu skorzystania z pośrednictwa pracy w ramach sieci EURES należy zwrócić się do doradców lub asystentów EURES, którzy zapewniają bezpłatną, profesjonalną obsługę (w wojewódzkim urzędzie pracy, wojewódzkiej komendzie OHP, centrum edukacji i pracy młodzieży OHP albo w powiatowym urzędzie pracy).

Usługi informacyjne obejmują:

- dostęp do zagranicznych ofert pracy publikowanych przez publiczne służby zatrudnienia z krajów UE/EOG na Portalu Mobilności Zawodowej EURES Komisji Europejskiej: www.eures.europa.eu,
- dostęp do zagranicznych ofert pracy publikowanych na krajowej stronie internetowej www.eures.praca.gov.pl lub stron internetowych wojewódzkich urzędów pracy (strony te zawierają oferty zagranicznych pracodawców szczególnie zainteresowanych rekrutacją pracowników z Polski),

- możliwość przygotowania i zamieszczenia własnego CV, na Portalu Mobilności Zawodowej EURES www.eures.europa.eu

Zarejestrowanie własnego profilu umożliwia przygotowanie i zamieszczenie CV w wersji on-line, dzięki czemu będzie dostępne dla pracodawców zarejestrowanych na tym portalu.

Ponadto funkcja ta umożliwia również:

- otrzymywanie powiadomień na adres poczty elektronicznej nt. najnowszych ofert pracy, które odpowiadają profilowi osoby poszukującej pracy,
- dostęp do informacji w języku polskim nt. warunków życia i pracy we wszystkich krajach UE/EOG,
- dostęp do informacji w języku polskim nt. sytuacji na europejskich rynkach pracy oraz nt. zawodów nadwyżkowych i deficytowych w UE/EOG,
- dostęp do informacji jak szukać pracy w poszczególnych krajach UE/EOG,
- dane kontaktowe do polskich doradców EURES i doradców EURES z UE/EOG.

Osoby nie posiadające dostępu do komputera i Internetu mogą skorzystać z pomocy doradców EURES i doradców zawodowych oraz **bezpłatnie** ze stanowisk komputerowych (z Internetem) w Centrach Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w WUP w Gdańsku i Słupsku.

4.2.2. Poradnictwo zawodowe

Jest usługą rynku pracy, realizowaną przez **powiatowe urzędy pracy i centra informacji i planowania kariery zawodowej** działające w wojewódzkich urzędach pracy. Poradnictwo zawodowe polega na udzielaniu pomocy przez pracownika urzędu pracy w rozwiązywaniu problemów zawodowych osób zgłaszających się po taką pomoc do urzędu. Pomoc może być świadczona w formie indywidualnego kontaktu doradcy z osobą potrzebującą pomocy lub za pośrednictwem łącza telefonicznego albo internetowego. Doradcy zawodowi w urzędach prowadzą również grupowe spotkania w formie warsztatów i spotkań informacyjnych.

W ramach poradnictwa zawodowego można uzyskać pomoc m.in. w zakresie:

- zaplanowania rozwoju zawodowego,
- określenia swoich kompetencji i zainteresowań,
- wyboru lub zmiany zawodu,
- uzupełnienia kwalifikacji zawodowych.

Usługa poradnictwa zawodowego jest **bezpłatna** dla osób zarejestrowanych w powiatowym urzędzie pracy, jak i dla osób niezarejestrowanych (powyżej 18 r.ż.).

Centra Informacji i Planowania Kariery Zawodowej (w Gdańsku i Słupsku) to miejsca, gdzie z pomocą doradców zawodowych poprzez indywidualną pracę z klientem i udział w zajęciach grupowych wzmacniany jest potencjał osobisty, pomagający pokonywać własne ograniczenia i budować motywację do aktywności życiowej. Udzielane wsparcie ma kształtować postawę sprzyjającą samodzielnemu podejmowaniu prób ponownej integracji ze społeczeństwem poprzez aktywny udział w rynku pracy oraz radzeniu sobie we własnych sprawach.

4.2.3. Infolinia publicznych służb zatrudnienia



Centrum Informacyjno-Konsultacyjne Służb Zatrudnienia Zielona Linia jest dostępne dla każdego. W tym celu stworzono szeroki zakres kanałów komunikacji: telefoniczny, mailowy, za pośrednictwem serwisów społecznościowych oraz w formie czatu z konsultantem.

Pod numerem 19 524 lub pisząc na adres: kontakt@zielonalinia.gov.pl można uzyskać pomoc w znalezieniu zatrudnienia i mnóstwo przydatnych informacji. Opłata za połączenie lokalne wg taryfy operatora.

Kontaktując się z Zieloną Linią można uzyskać informacje na temat:

- aktualnych ofert pracy (krajowych i zagranicznych),
- uprawnień na rynku pracy,
- dofinansowania działalności gospodarczej,
- możliwości szkoleń i przekwalifikowania,
- instrumentów rynku pracy (m.in.: staży, przygotowania zawodowego dorosłych, robót publicznych czy prac interwencyjnych),
- rekrutacji pracowników,

- świadczeń z powiatowego urzędu pracy,
- baz teledoresowych powiatowych urzędów pracy, agencji zatrudnienia, centrów informacji i planowania kariery zawodowej.

4.2.4. Formy wspierające podnoszenie kwalifikacji

Powiatowy urząd pracy, o ile nie dysponuje ofertą odpowiedniej pracy, może pomóc dostosować kompetencje lub kwalifikacje osoby bezrobotnej do potrzeb pracodawców, oferując im (i wybranym grupom poszukujących pracy) tzw. usługi szkoleniowe i dodatkowe instrumenty/programy rynku pracy. Są to m.in.:

Przygotowanie zawodowe dorosłych, które odbywa się w formie:

- praktycznej nauki zawodu dorosłych – umożliwiającej uzyskanie świadectw potwierdzających: kwalifikacje w zawodzie lub w przypadku osób posiadających wykształcenie zawodowe zasadnicze, średnie albo zdany egzamin eksternistyczny z zakresu wymagań określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla zasadniczej szkoły zawodowej – dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe po zdaniu egzaminów potwierdzających wszystkie kwalifikacje wyodrębnione w danym zawodzie lub świadectwa czeladniczego, nauka zawodu dorosłych trwa od 6 do 12 miesięcy,
- przyuczenia do pracy dorosłych – umożliwiającego uzyskanie wybranych umiejętności lub kwalifikacji zawodowych potwierdzonych zaświadczeniem lub świadectwem. Przyuczenie do pracy dorosłych trwa od 3 do 6 miesięcy. Kończy się egzaminem sprawdzającym, przeprowadzanym przez odpowiednią komisję egzaminacyjną.

Uczestnictwo w przygotowaniu zawodowym dorosłych umożliwi zdobycie nowego zawodu lub kwalifikacji zawodowych. Ponadto w tym wypadku przysługuje stypendium w wysokości 120% zasiłku dla bezrobotnych. Starosta może sfinansować koszty przejazdu do miejsca odbywania przygotowania zawodowego dorosłych, a w przypadku gdy przygotowanie zawodowe dorosłych odbywa się w miejscowości innej niż miejsce zamieszkania, może także zwrócić koszty zakwaterowania.

Staż

Inną możliwością podniesienia lub zdobycia nowych kwalifikacji dla osób bezrobotnych, stanowią staże. Powiatowy urząd pracy może skierować do odbycia stażu przez okres nieprzekraczający 6 miesięcy lub do 12 miesięcy bezrobotnych, którzy nie ukończyli jeszcze 30 roku życia. Staż umożliwia zdobycie nowych umiejętności i doświadczenia zawodowego zwiększającego szanse na rynku pracy. W okresie

stażu przysługuje stypendium w wysokości 120% zasiłku dla bezrobotnych.

Szkolenia i finansowanie kosztów egzaminów i licencji

Szkolenia dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy są formą aktywizacji zawodowej finansowaną przez urzędy pracy. Mają na celu uzyskanie, uzupełnienie lub doskonalenie umiejętności i kwalifikacji zawodowych lub ogólnych, potrzebnych do wykonywania pracy. Uczestnik szkolenia otrzymuje co miesiąc stypendium do 120% zasiłku dla bezrobotnych, po ukończeniu szkolenia instytucja szkoleniowa wydaje zaświadczenie lub inny dokument potwierdzający zdobyte kwalifikacje.

Istnieje również możliwość sfinansowania kosztów egzaminów i licencji poprzez pokrycie przez powiatowy urząd pracy (starostę) z Funduszu Pracy kosztów egzaminów umożliwiających uzyskanie świadectw, dyplomów, zaświadczeń, określonych uprawnień zawodowych lub tytułów zawodowych oraz kosztów uzyskania licencji niezbędnych do wykonywania danego zawodu. Sfinansowanie wyżej wymienionych kosztów nie może jednak przekroczyć wysokości przeciętnego wynagrodzenia. Z tej formy pomocy mogą skorzystać nie tylko osoby bezrobotne i poszukujące pracy, ale również osoby pracujące w wieku 45 lat i powyżej.

Szczegółowe informacje na temat zasad i warunków udziału w poszczególnych formach wsparcia są dostępne w każdym powiatowym urzędzie pracy.

4.2.5. Świadczenia pieniężne

Prawo do zasiłku dla osoby bezrobotnej zwolnionej z zakładu karnego

W przypadku braku propozycji (w powiatowym urzędzie pracy) odpowiedniej pracy, propozycji stażu, przygotowania zawodowego dorosłych, szkolenia, prac interwencyjnych lub robót publicznych przysługuje prawo do zasiłku bezrobotnemu od dnia zarejestrowania się we właściwym powiatowym urzędzie pracy.

Warunek: Prawo do zasiłku zgodnie z art. 71 ust.3 ustawy z dnia 20 kwietnia o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2016 r. poz. 645) przysługuje bezrobotnym zwolnionym z zakładów karnych i aresztów śledczych, zarejestrowanym w okresie 30 dni od dnia zwolnienia, jeżeli suma okresów wyszczególnionych w ustawie przypadających w okresie 18 miesięcy przed ostatnim pozbawieniem wolności oraz wykonywania pracy w okresie pozbawienia wolności wynosiła co najmniej 365 dni, przy czym podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy stanowiła kwota w wysokości co najmniej minimalnego wynagrodzenia za pracę. W przypadku pozbawienia wolności w trakcie pobierania zasiłku, po zwolnieniu

z zakładu karnego lub aresztu śledczego, przysługuje prawo do zasiłku na okres skrócony o okres pobierania zasiłku przed pozbawieniem wolności i w trakcie przerw w odbywaniu kary. Wysokość zasiłku zależy od stażu pracy osoby bezrobotnej.

Po przepracowaniu łącznie:

- do 5 lat, przysługuje zasiłek w wysokości 80 % zasiłku podstawowego,
- pomiędzy 5 a 20 lat, przysługuje 100 % zasiłku podstawowego,
- co najmniej 20 lat, przysługuje zasiłek w wysokości 120 % zasiłku podstawowego.

Dodatek aktywizacyjny to świadczenie przysługujące osobie bezrobotnej zarejestrowanej w powiatowym urzędzie pracy. Dodatek aktywizacyjny przysługuje, jeżeli:

- bezrobotny z prawem do zasiłku z własnej inicjatywy podejmie zatrudnienie lub inną pracę zarobkową,
- w wyniku skierowania przez powiatowy urząd pracy bezrobotny podejmie zatrudnienie w niepełnym wymiarze czasu pracy i będzie otrzymywał wynagrodzenie niższe od minimalnego.

Dodatek aktywizacyjny jest wypłacany przez:

- połowę okresu, w jakim przysługiwałby jeszcze zasiłek, w wysokości do 50% zasiłku dla bezrobotnych, jeśli bezrobotny, ma prawo do zasiłku i z własnej inicjatywy podjął zatrudnienie lub inną pracę zarobkową,
- cały okres, w jakim przysługiwałby jeszcze zasiłek, w wysokości stanowiącej różnicę między minimalnym wynagrodzeniem za pracę a otrzymywanym wynagrodzeniem, nie większej jednak niż 50% zasiłku dla bezrobotnych, jeśli bezrobotny podjął zatrudnienie w wyniku skierowania przez powiatowy urząd pracy.

Aby otrzymać dodatek aktywizacyjny należy złożyć wniosek wraz z dokumentem potwierdzającym podjęcie zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w urzędzie pracy, w którym zarejestrowała się osoba bezrobotna.

4.2.6. Inne wybrane formy wsparcia

Prace interwencyjne polegają na zatrudnieniu bezrobotnego przez pracodawcę z częściowym dofinansowaniem wynagrodzenia przez urząd pracy. Osoba bezrobotna zarejestrowana w powiatowym urzędzie pracy może zostać skierowana do podjęcia zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych. Okres zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych może wynosić od 6 do 18 miesięcy. W przypadku osoby bezrobotnej powyżej 50 roku życia można korzystać z prac interwencyjnych wydłużonym okre-

się, tj. przez 24 miesiące (48 miesięcy, gdy refundacja następuje za co drugi miesiąc). Dodatkowo po zakończeniu prac interwencyjnych pracodawca zobowiązany jest do utrzymania w zatrudnieniu przez okres 3 miesięcy (w przypadku, gdy prace trwały do 6 miesięcy) lub 6 miesięcy (w przypadku, gdy prace trwały 12 miesięcy lub dłużej).

Roboty publiczne oznaczają zatrudnienie bezrobotnego w okresie nie dłuższym niż 12 miesięcy przy wykonywaniu prac finansowanych lub dofinansowanych ze środków samorządu terytorialnego, budżetu państwa, funduszy celowych, organizacji pozarządowych, spółek wodnych i ich związków. Osoba bezrobotna zarejestrowana w powiatowym urzędzie pracy może zostać skierowana do podjęcia zatrudnienia w ramach robót publicznych. Przyznanie wsparcia jest uzależnione od wyniku analizy sytuacji bezrobotnego i szans na rynku pracy oraz indywidualnego planu działania ustalonego z doradcą w urzędzie. Okres zatrudnienia w ramach robót publicznych może wynosić do 6 lub do 12 miesięcy. Warto skorzystać ze skierowania na roboty publiczne, ponieważ zatrudnienie następuje na podstawie umowy o pracę i z tego tytułu przysługują będąc liczne uprawnienia np. prawo do urlopu wypoczynkowego, a wynagrodzenie nie może być niższe od minimalnego wynagrodzenia za pracę przy zatrudnieniu na pełny etat. Należy pamiętać, że każde nowe doświadczenia zawodowe zwiększają znacznie szanse utrzymania się na rynku pracy.

Prace społecznie użyteczne to forma wsparcia skierowana do osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku, jednocześnie korzystających ze świadczeń pomocy społecznej albo uczestniczących w kontrakcie socjalnym, indywidualnym programie usamodzielnienia, lokalnym programie pomocy społecznej lub w indywidualnym programie zatrudnienia socjalnego. Prace te odbywają się bez nawiązania stosunku pracy ani umowy o pracę. Organizowane są one przez gminę w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, organizacjach lub instytucjach statutowo zajmujących się pomocą charytatywną lub działalnością na rzecz społeczności lokalnej. Wykonywanie prac społecznie użytecznych odbywa się na podstawie porozumienia zawartego między starostą a gminą, na rzecz której prace społecznie użyteczne będą wykonywane. Prace te mogą być wykonywane w wymiarze do 10 godzin tygodniowo. Za wykonywanie pracy w ramach prac społecznie użytecznych bezrobotnemu przysługuje świadczenie z tytułu wykonywania prac społecznie użytecznych podlegające waloryzacji. W tym przypadku jest również zachowany status osoby bezrobotnej. Korzystając z prac społecznie użytecznych można zdobyć nowe doświadczenia zawodowe i umiejętności.

Zwrot kosztów przejazdu i zakwaterowania

Zwrot kosztów przejazdu i zakwaterowania to forma wsparcia osób bezrobotnych

oferowana przez urząd pracy. Zwrot ten obejmuje koszty przejazdu z miejsca zamieszkania do miejsca zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, odbywania u pracodawcy stażu, przygotowania zawodowego dorosłych lub odbywania zajęć z zakresu poradnictwa zawodowego oraz koszty zakwaterowania, a także koszty powrotu do miejsca zamieszkania.

Ze zwrotu kosztów przejazdu można skorzystać, jeśli osoba bezrobotna:

- na podstawie skierowania urzędu podejmie zatrudnienie lub inną pracę zarobkową, przygotowanie zawodowe dorosłych, staż bądź otrzyma skierowanie na zajęcia z zakresu poradnictwa zawodowego,
- uzyska wynagrodzenie lub inny przychód w wysokości nieprzekraczającej 200% minimalnego wynagrodzenia za pracę.

Zwrot kosztów zakwaterowania ze środków Funduszu Pracy można otrzymać, jeżeli osoba bezrobotna:

- na podstawie skierowania powiatowego urzędu pracy podejmie zatrudnienie lub inną pracę zarobkową, staż, przygotowanie zawodowe dorosłych poza miejscem zamieszkania;
- w miejscowości, do której czas przejazdu i powrotu do miejsca stałego zamieszkania środkami transportu zbiorowego wynosi łącznie ponad trzy godziny dziennie,
- zamieszka w hotelu lub wynajętym mieszkaniu w miejscowości lub pobliżu miejscowości, w której będzie zatrudniona lub będzie wykonywać inną pracę zarobkową, odbywać staż lub przygotowanie zawodowe dorosłych,
- uzyska wynagrodzenie lub inny przychód w wysokości nieprzekraczającej 200% minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego w miesiącu, za który jest dokonywany zwrot kosztów zakwaterowania.

Okres przysługiwania zwrotu kosztów przejazdu oraz zwrotu kosztów zakwaterowania

Zwrot kosztów przejazdu/zwrot kosztów zakwaterowania można otrzymywać maksymalnie przez 12 miesięcy lub przez okres odbywania stażu, przygotowania zawodowego dorosłych, zajęć z zakresu poradnictwa zawodowego. Aby otrzymać zwrot kosztów przejazdu/zwrot kosztów zakwaterowania, należy złożyć wniosek we właściwym powiatowym urzędzie pracy.

4.2.7. Dodatkowe możliwości dla osób bezrobotnych w wieku do 30 roku życia

Bon zatrudnieniowy

Bon zatrudnieniowy **dla bezrobotnego, który nie ukończył 30 roku życia**, stanowi gwarancję zrefundowania przyszłemu pracodawcy części kosztów wynagrodzenia i składek na ubezpieczenia społeczne w związku z zatrudnieniem bezrobotnego posiadacza bonu.

Bon może być przyznany zarejestrowanym osobom bezrobotnym w wieku do 30 roku życia na ich wniosek, które znalazły pracodawcę chętnego zatrudnić ją na okres 18 miesięcy. Realizacja bonu zatrudnieniowego następuje na podstawie umowy zawartej między starostą (PUP) a pracodawcą, w ramach której pracodawca zobowiązany jest do zatrudnienia bezrobotnego przez okres 18 miesięcy. Natomiast starosta refunduje pracodawcy część kosztów wynagrodzenia i składek na ubezpieczenia społeczne przez okres 12 miesięcy, w wysokości 100 proc. kwoty zasiłku. Pracodawca zobowiązany jest do dalszego utrzymania zatrudnienia, przez okres 6 miesięcy, po zakończeniu refundacji.

Bon na zasiedlenie

Bon na zasiedlenie **dla bezrobotnego do 30 roku życia** stanowi gwarancję przyznania środków finansowych na pokrycie kosztów zamieszkania w związku z podjęciem zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej poza miejscem dotychczasowego zamieszkania. Starosta (PUP) może na wniosek osoby bezrobotnej do 30. roku życia przyznać bon na zasiedlenie, jeżeli:

- za ich wykonywanie wnioskodawca będzie osiągał wynagrodzenie lub przychód w wysokości co najmniej minimalnego wynagrodzenia za pracę brutto miesięcznie oraz z tego tytułu podlegał ubezpieczeniom społecznym,
- odległość od miejsca dotychczasowego zamieszkania do miejscowości, w której zamieszka w związku z podjęciem zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej wynosi co najmniej 80 km lub czas dojazdu do tej miejscowości i powrotu do miejsca dotychczasowego zamieszkania przekracza łącznie co najmniej 3 godziny dziennie,
- wnioskodawca będzie pozostawał w zatrudnieniu, innej pracy zarobkowej lub prowadził działalność przez okres co najmniej 6 miesięcy.

Bon na zasiedlenie zostanie przyznany w wysokości określonej w umowie, nie wyższej jednak niż dwukrotność przeciętnego wynagrodzenia.

Bon szkoleniowy

Bon szkoleniowy stanowi gwarancję skierowania na szkolenie wskazane przez

osobę, której bon przyznano, a także opłacenia kosztów, które zostaną poniesione w związku z jego podjęciem.

W ramach bonu szkoleniowego, w wysokości do 100% przeciętnego wynagrodzenia, zostaną sfinansowane koszty:

- jednego lub kilku szkoleń, w tym kosztów kwalifikacyjnego kursu zawodowego,
- niezbędnych badań lekarskich lub psychologicznych,
- przejazdu na szkolenia w wysokości:
 - do 150 zł - w przypadku szkolenia trwającego do 150 godzin,
 - od 150 zł 200 zł - w przypadku szkolenia trwającego powyżej 150 godzin,
- zakwaterowania, jeśli zajęcia odbywają się poza miejscem zamieszkania, w wysokości:
 - do 550 zł - w przypadku szkolenia trwającego poniżej 75 godzin,
 - powyżej 550 zł do 1 100 zł - w przypadku szkolenia trwającego od 75 godzin do 150 godzin,
 - powyżej 1 100 zł do 1 500 zł w przypadku szkolenia trwającego ponad 150 godzin.

Przyznanie i realizacja bonu szkoleniowego następuje na podstawie indywidualnego planu działania oraz uprawdopodobnienia podjęcia zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej. W sytuacji, gdy koszt szkolenia przekracza wysokości określoną w bonie, osoba bezrobotna sama pokrywa koszty przekraczające wskazany limit.

4.2.8. Własna działalność gospodarcza

Dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej – jest to forma wsparcia udzielana osobom bezrobotnym, absolwentom integracji społecznej oraz absolwentom klubów integracji społecznej, którzy pragną rozpocząć własną działalność gospodarczą. Jest to bardzo popularna forma i chętnie wykorzystywana przez osoby mające pomysł na własną firmę, posiadające konkretne fachowe umiejętności. Własna firma może być alternatywą dla osób, dla których współczesny rynek pracy nie jest miejscem przyjaznym. To szansa nie tylko na sukces zawodowy i społeczny, ale również szansa na realizację marzeń i aspiracji.

Co należy zrobić, żeby otrzymać dofinansowanie?

Osoba, która chce otrzymać dofinansowanie, powinna złożyć we właściwym - ze względu na miejsce zamieszkania lub pobytu - powiatowym urzędzie pracy, kompletny i prawidłowo sporządzony wniosek. Szczegółowe warunki dotyczące otrzymania

jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej określone są w regulaminach powiatowych urzędów pracy. Uzyskanie dofinansowania uzależnione jest od środków finansowych, którymi aktualnie dysponuje powiatowy urząd pracy. Odpowiednia umowa określa również wysokość dofinansowania, które wynosi nie więcej niż 6-krotność przeciętnego wynagrodzenia. Dofinansowanie należy wykorzystać zgodnie ze złożonym wnioskiem i w terminie wskazanym w umowie. Należy podkreślić, że prowadzenie działalności gospodarczej przez okres krótszy niż 12 miesięcy albo naruszenie warunków umowy dotyczących przyznania środków powoduje konieczność zwrotu otrzymanego dofinansowania wraz z odsetkami.

4.2.9. Obowiązujące stawki, kwoty i wskaźniki (przykłady)

Na podstawie opracowania Departamentu Funduszy Ministerstwo Rodziny Pracy i Polityki Socjalnej (stan prawny na dzień 1 grudnia 2016 r.)*

1. Zasiłki dla bezrobotnych	
podstawowy (100%):	
• w okresie pierwszych trzech miesięcy	831,10
• w okresie kolejnych miesięcy posiadania prawa do zasiłku	652,60
obniżony (80%):	
• w okresie pierwszych trzech miesięcy	664,90
• w okresie kolejnych miesięcy posiadania prawa do zasiłku	522,10
podwyższony (120%):	
• w okresie pierwszych trzech miesięcy	997,40
• w okresie kolejnych miesięcy posiadania prawa do zasiłku	783,20
2. Stypendia dla bezrobotnych w okresie odbywania:	

szkolenia - 120 % zasiłku	997,40
przygotowania zawodowego dorosłych - 120 % zasiłku	997,40
stażu - 120 % zasiłku	997,40
kontynuowania nauki - 100% zasiłku	831,10
studiów podyplomowych - 20% zasiłku	166,30
3. Dodatek aktywizacyjny (do 50% zasiłku) – dla osób, które w okresie posiadania prawa do zasiłku dla bezrobotnych, podjęły zatrudnienie lub inną pracę zarobkową	415,60
4. Refundacja kosztów opieki nad dzieckiem lub osobą zależną (do 50 % zasiłku) bezrobotnemu posiadającemu co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia lub niepełnosprawne do 18 roku życia – w przypadku podjęcia zatrudnienia, innej pracy zarobkowej, szkolenia, stażu lub przygotowania zawodowego dorosłych	415,60
5. Świadczenie z tytułu wykonywania prac społecznie użytecznych	min. 8,10/godz.
6. Środki na podjęcie działalności gospodarczej:	
Przyznanie bezrobotnemu środków na podjęcie działalności gospodarczej:	
• działalności samodzielnej (do 600 % przeciętnego wynagrodzenia)	24.330,24
• w ramach tworzonej spółdzielni socjalnej (do 400 % przeciętnego wynagrodzenia)	16.220,16
• przystąpienie do istniejącej spółdzielni socjalnej (do 300 % przeciętnego wynagrodzenia)	12.165,12

* więcej danych na stronie: <http://psz.praca.gov.pl/rynek-pracy/stawki-kwoty-wskazniki>



ROZDZIAŁ 5

ORGANIZACJE POZARZĄDOWE I INSTYTUCJE DZIAŁAJĄCE NA RZECZ WIĘŹNIÓW I OSÓB OPUSZCZAJĄCYCH ZAKŁADY KARNE

Warto zwrócić uwagę na wsparcie, które jest oferowane przez organizacje pozarządowe działające na terenie zamieszkania lub w okolicy. Wiele z takich organizacji działa aktywnie również na rzecz osób opuszczających zakłady karne.

Fundacje i stowarzyszenia poprzez swoją działalność chcą zapobiegać konsekwencjom stygmatyzacji więźniów w społeczeństwie. Sprowadzają byłych osadzonych z drogi prowadzącej ich do podobnych problemów jak te przed odbywaniem kary. Celem podejmowanych działań jest niesienie pomocy nie tylko osobom opuszczającym zakład karny, ale także ich rodzinom oraz młodym ludziom wychowywanym w patologicznym środowisku. Dzięki organizacjom i instytucjom osoby mają większą szansę po odbyciu wyroku godnie powrócić do społeczeństwa i funkcjonować jak każdy obywatel, żyć bez piętna więzienia oraz niejednokrotnie odbudować swoją wcześniejszą pozycję społeczną.

Misją działania takich organizacji jest również uświadamianie, że można żyć inaczej, a odbyty wyrok wcale nie musi oznaczać trwałego wyeliminowania ze społeczeństwa.

Najczęściej podejmowane działania obejmują:

- udzielanie pomocy materialnej, prawnej, rzeczowej oraz poradnictwa osobom skazanym,
- prowadzenie terapii, grup wsparcia, warsztatów i szkoleń dla osób opuszczających zakłady karne i ich rodzin,
- udzielanie schronienia, posiłków,
- tworzenie i prowadzenie placówek pomocowych,
- sprawowanie dozoru.

Organizacje realizujące programy wspierające i aktywizujące osoby zagrożone wykluczeniem społecznym w województwie pomorskim

Ośrodek Resocjalizacji Stowarzyszenia Solidarni PLUS w Gajkach	
Gajki 3, 76-206 Gajki, Gmina Słupsk	tel. 59 814 12 50, 608 401 284 gajki@o2.pl
Ośrodek Resocjalizacji Stowarzyszenia Solidarni PLUS w Gajkach położony jest w malowniczym zakątku otoczony lasami, oddalony od Słupska ok. 15km, a Ustki 14 km. Ze wsparcia mogą skorzystać osoby wykluczone lub zagrożone wykluczeniem społecznym, którym zazwyczaj towarzyszy uzależnienie od alkoholu i narkotyków. Głównym założeniem placówki jest, wspieranie osób w działaniach związanych z readaptacją społeczną i reintegracją zawodową, oraz nastawienie na redukcję szkód. Przyjmowanie: na podstawie skierowania z OPS z terenu województwa pomorskiego. Stowarzyszenie Solidarni	
Stowarzyszenie Solidarni „Plus”	
Wandzin 1, 77-323 Polnica	tel. 59 832 34 13 faks 59 849 11 42 ekoszkolazycja@poczta.onet.pl www.ekosz.republika.pl Godziny kontaktu: całą dobę
Rodzaj podejmowanych przedsięwzięć przez Ośrodek Readaptacji Stowarzyszenia Solidarni „PLUS” EKO „Szkółę Życia” w Wandzinie: • Organizowanie pomocy chorym na AIDS i zakażonym wirusem HIV. • Wykorzystanie działań z zakresu szeroko pojętej ekologii jako formy readaptacji społecznej oraz odbudowy systemu wartości. • Program wychodzenia z bezrobocia mieszkańców wsi popegeerowskich poprzez psychoterapię i ekologiczną hodowlę, uprawę warzyw i owoców. • Ofiarowywanie pomocy ludziom biednym w zakresie dożywiania w okresie od jesieni do wiosny. Jednym z bardzo ważnych celów działań EKO „Szkóły Życia” w Wandzinie jest zmniejszanie bezrobocia na terenach wiejskich, po-pegeerowskich poprzez zatrudnienie przy realizacji projektów bezrobotnych, w większości zagrożonych wykluczeniem społecznym	

Fundacja Społecznie Aktywni

ul. Ks. Piotra Ściegiennego 1, 83-110 Tczew
tel. 503 019 564, 733 277 777
biuro@spolecznieaktywni.org
www.spolecznieaktywni.org

Misja: Wspierać i aktywizować osoby narażone i wykluczone społecznie oraz stworzyć im dostępne miejsca i dobre praktyki dla lepszego zrozumienia świata.

Wizja: Zaktywizowane i wsparte osoby szerzące misję i cele Fundacji. Cele

- Reagować na potrzeby grup społecznych narażonych na wykluczenia.
- Tworzyć nowe metody aktywizacji dzięki obserwacji i współpracy.
- Zmieniać sposoby myślenia osób narażonych na wykluczenia.
- Stworzyć najlepsze praktyki wdrażania modelu aktywizacyjnego.
- Przez lokalne działania napędzać spirale powrotu do dobrych praktyk współpracy pokoleniowej i Międzypokoleniowej.
- Szerzyć proekologiczne podejście do życia.
- Promować idee Społecznej Odpowiedzialności Biznesu jako czynnika kształtowania bezpieczeństwa interesów społecznych.

Stowarzyszenie na rzecz Kobiet w Trudnej Sytuacji Życiowej JUNONA

Sokola 14 lok. 68, 82-500 Kwidzyn Piekto 30,
82-400 Sztum (Ośrodek)
tel. 552 726 248, 508 634 507
stowarzyszenie.junona@wp.eu
www.facebook.com/junona.stowarzyszenie

Niesie pomoc kobietom będącym w kryzysie: bezdomnym i ubogim, doświadczającym przemocy w rodzinie, starszym, niepełnosprawnym lub zagrożonym tymi problemami. Stowarzyszenie JUNONA dysponuje dużym ośrodkiem w miejscowości Piekto w powiecie sztumskim. Tu panie, których sytuacja życiowa z różnych powodów stała się trudną, mogą zamieszkać i przy wsparciu wykwalifikowanej kadry, realizując indywidualnie dobrane programy, dojść do równowagi. Pomoc udzielana jest na podstawie skierowania z Ośrodka Pomocy Społecznej.

Obszary działań:

- Przewycięzanie trudnych sytuacji życiowych, działalność wspierająca.
- Pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie ich szans.

Stowarzyszenie Opiekuńczo - Resocjalizacyjne „Prometeusz”

ul. Sucharskiego 1, 80-601 Gdańsk
tel./faks 58 721 53 77, 58 721 50 99
sorp@wp.pl
www.prometeusz-gdansk.pl

W ramach podejmowanych działań na terenie placówki Stowarzyszenia Opiekuńczo-Resocjalizacyjnego „Prometeusz” w Gdańsku

świadczymy m.in. usługi psychologiczne, pedagogiczne, których celem jest udzielanie wsparcia, diagnozowanie, opiniowanie, motywowanie mieszkanki do podejmowania działań mających na celu wyjście z trudnej sytuacji życiowej, wzmacnianie i pomaganie w nabywaniu pożądanych kompetencji opiekuńczo - wychowawczych, udzielanie wsparcia w zakresie rozwoju zasobów wewnętrznych mieszkanki, aktywizacja społeczna i zawodowa mieszkanki; wsparcie rozwoju psychospołecznego dzieci; praca z osobami uzależnionymi, z ofiarami przemocy nad niwelacją skutków przemocy, uzależnienia, współuzależnienia oraz wzmocnienie w zakresie nabywania pożądanych zachowań i kompetencji

Gdańska Spółdzielnia Socjalna

ul. Solec 4, 80-564 Gdańsk
tel. 58 341 33 78
gdagss@wp.pl
www.gss.org.pl
Godziny kontaktu: pon.-pt. 8.30-16.30

Celem Spółdzielni jest:

- umożliwienie osobom wykluczonym lub zagrożonym wykluczeniem społecznym aktywizacji zawodowej,
- podejmowanie działań mających na celu przygotowanie do samodzielnego świadczenia pracy, prowadzenie działań inkubacyjnych dla tworzenia kolejnych spółdzielni socjalnych,
- prowadzenie działań społecznych oraz oświatowo – kulturalnych na rzecz środowiska lokalnego,
- działania społeczne użyteczne w sferze publicznej, o których mowa w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. O działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Misją Gdańskiej Spółdzielni Socjalnej jest wspieranie osób, które mają problemy w odnalezieniu się na rynku pracy, w poszukiwaniu legalnego zatrudnienia zgodnego z umiejętnościami i doświadczeniem za odpowiednią płacę. Z naszymi klientami tworzymy profesjonalne relacje biznesowe. Świadczymy usługi zgodnie z naszą polityką, wyznawanymi wartościami i normami etycznymi, oraz z zachowaniem standardów jakościowych.

Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta Koło Gdańskie

ul. Przegalińska 135, 80-690 Gdańsk
ul. Władysława IV 12, 80-547 Gdańsk

tel. 58 308 05 94, 58 550 10 02,
58 343 28 37
faks 58 308 05 94
przegalina@ab.org.pl
www.bezdomnosc.org.pl
Godziny kontaktu: pon.-pt. 8.00-16.00

Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta jest niezależną, katolicką organizacją, której celem nadrzędnym jest pomoc osobom bezdomnym i ubogim, w duchu patrona św. Brata Alberta. Jest organizacją działającą na podstawie prawa o stowarzyszeniach. Prowadzi schroniska, punkty charytatywne, udziela pomocy w załatwianiu formalności (wyrabianie dokumentów, badania lekarskie, pomoc w poszukiwaniu pracy, kontaktów z rodziną, grupą terapeutyczną). Współdziała z administracją państwową, samorządem terytorialnym i organizacjami pozarządowymi. Towarzystwo jest organizacją non profit, czyli wszelkie środki przeznacza na działalność statutową.

Stowarzyszenie Pomocy Osobom Wychodzącym na Wolność „Emaus”

ul. Sandomierska 55/57, 80-074 Gdańsk

tel. 58 305 59 79
emaus.stowarzyszenie@wp.pl
www.emausgdansk.pl

Dom Pomocy „EMAUS” jest domem czasowego pobytu dla osób opuszczających zakłady karne i areszty śledcze (uprzednio zamieszkałych w gminie Gdańsk), które jednoznacznie i stanowczo zdecydowały się obrać właściwą drogę życia, a które są bezdomne i nie posiadają wystarczających środków do życia. Pobyt w Domu Pomocy „EMAUS” ma pomóc każdemu z jego mieszkańców w odnalezieniu swego miejsca w społeczeństwie i zdobyciu pełnej samodzielności. W trakcie pobytu w Naszym Domu zapewniamy osobom w nim przebywającym zakwaterowanie, wyżywienie, pomoc w załatwianiu spraw osobistych i bytowych, pomoc w uzyskaniu pracy, doradztwo pedagogiczne, psychologiczne i prawne.

Celem Stowarzyszenia jest:

- zapobieganie powrotowi do przestępstwa osób uprzednio karanych, które byłoby uwarunkowane brakiem środków do życia, brakiem mieszkania i brakiem pracy,
- pomoc osobom opuszczającym zakłady karne i areszty śledcze w adaptacji do nowych warunków życia, zwłaszcza pomoc w znalezieniu odpowiedniego zatrudnienia, miejsca pobytu, przekwalifikowaniu zawodowym, a także pomoc prawną,
- prowadzenie Domu Pomocy „Emaus”,
- działania resocjalizacyjne w stosunku do osób opuszczających izolację więzienną z wolą zmiany trybu życia.

Pomorskie Centrum Pomocy Bliźniemu MONAR-MARKOT w Gdańsku

ul. Kochanowskiego 7A, 80-402 Gdańsk

tel. 58 344 31 49, 58 301 85 43
pcpb@monar.org
pcpb-monar-markot.jimdo.com
Godziny kontaktu: całodobowo

Pomorskie Centrum Pomocy Bliźniemu MONAR-MARKOT w Gdańsku jest jednostką terenową Stowarzyszenia MONAR. Statutowo i faktycznie zajmuje się udzielaniem pomocy w formie całodobowego schronienia-wyżywienia, opieki, pomocy psychologicznej, terapeutycznej, formalno-prawnej (również innej - w zależności od potrzeb i możliwości), osobom, które z różnych, bardzo często wręcz dramatycznych, powodów utraciły swój dach nad głową. tj. samotne matki, osoby starsze, samotne, schorowane, niepełnosprawne (nie wymagające pomocy osób trzecich), bezdomne, eksmitowane, uzależnione, wykluczone i zagrożone wykluczeniem społecznym, bezradne życiowo. MONAR działa w trzech podstawowych obszarach: pomaga osobom uzależnionym, bezdomnym oraz zajmuje się szeroko pojętą profilaktyką zachowań ryzykownych. W roku 2013 nasze stowarzyszenie prowadziło 30 ośrodków rehabilitacyjno-readaptacyjnych dla osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych, 35 poradni profilaktyki i terapii uzależnień, 44 stacjonarne placówki dla osób bezdomnych. Misją Stowarzyszenia MONAR jest pomoc bliźnim w duchu miłości, tolerancji, dbałości o ludzką godność oraz poszanowania praw człowieka. MONAR wierzy, że nikt nie jest stracony na zawsze, że każdy człowiek zasługuje na pomoc, na szansę odnalezienia swego miejsca w świecie. MONAR lansuje życie bez narkotyków, otwartość i wrażliwość na innych, czynienie dobra, odpowiedzialność za własne życie i wiarę w nieograniczone możliwości człowieka.

Caritas Archidiecezji Gdańskiej - Dom Dziennego Pobytu

ul. Zawadzkiego 8a, 84-230 Rumia

tel. 58 671 48 30
faks 58 671 48 30
rumia@caritas.pl

Stowarzyszenie na rzecz Bezdomnych Dom Modlitwy „Agape” w Borowym Młynie

Borowy Młyn 22, 82-420 Ryjewo (powiat kwidzyński)

tel. 55 247 18 53
faks 55 247 18 53
agape.sekretariat@o2.pl
www.agape.info.pl

Dom Socjalny w Borowym Młynie	
Borowy Młyn 22, 82-420 Ryjewo (powiat kwidzyński)	tel. 55 277-42-88; agape22@wp.pl
Centrum Usług Socjalnych i Wsparcia „AGAPE”	
ul. Mickiewicza 32, 82-230 Nowy Staw	tel./faks 55 271 50 36 agape.nowystaw@o2.pl
Dom dla bezdomnych dla 150 (przyjmowane są osoby w podeszłym wieku oraz kobiety opuszczające zakłady karne). W placówce pracują: psycholog; dziecięcy i młodzieżowy; pedagog; lekarz psychiatra; pracownik socjalny; pielęgniarki; możliwy jest także kontakt z innymi specjalistami; instytucja posiada miejsca interwencyjne. Placówka świadczy usługi dla kobiet, kobiet z dziećmi, osób samotnych, starszych, schorowanych, niepełnosprawnych oraz opuszczających zakłady karne. Placówka dostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych. Czynna: całodobowo. Przyjmowanie: na podstawie skierowania OPS.	
Schronisko dla Mężczyzn w Szawałdzie	
Szawałd 16, 82-200 Malbork	tel. 510 262 494, 510 262 483 agapeszawald@op.pl
Schronisko dla 60 osób (przyjmowane są także osoby opuszczające zakłady karne), pomoc rzeczowa posiłek, pomoc w znalezieniu lokum, pracy). W placówce pracuje pracownik socjalny oraz pielęgniarka; możliwy jest kontakt z innymi specjalistami; schronisko posiada miejsca interwencyjne. Placówka dostosowana w ograniczonym zakresie do potrzeb osób niepełnosprawnych. Przyjmowanie: na podstawie skierowania OPS, skierowań kuratora, sądów dla nieletnich.	
Ośrodek AGAPE w Sztumie	
ul. Żeromskiego 8, 82-400 Sztum	tel. 55 277 78 07 agape.sztum@o2.pl

Cele Stowarzyszenia „AGAPE”:

- działania zapobiegające marginalizacji i wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych oraz nieuleczalnie chorych z uwzględnieniem rehabilitacji zdrowotnej i zapewnieniem całodobowej opieki osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku,
- działania zapobiegające marginalizacji i wykluczeniu społecznemu osób z zaburzeniami psychicznymi,
- reintegracja i aktywizacja społeczno – zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem i wykluczonych społecznie,
- pomoc osobom w kryzysie, ofiarom przemocy w rodzinie i osobom starszym,
- opieka nad osobami w trudnej sytuacji życiowej, szczególnie niepełnosprawnymi i podlegającymi wykluczeniu społecznemu oraz zapobieganie tym sytuacjom, w tym również przeciwdziałanie bezrobociu, edukacja i integracja społeczna, wspieranie i organizowanie wolontariatu,
- pomoc wychowankom placówek opiekuńczo – wychowawczych w usamodzielnieniu się,
- działania na rzecz społeczności lokalnej ze szczególnym uwzględnieniem zachowania dziedzictwa kulturowego i promocji regionu,
- aktywność na polu zagospodarowania czasu wolnego, organizacji wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci i młodzieży zarówno zamieszkujących placówki AGAPE, jak i zamieszkujących w lokalnym środowisku,
- upowszechnianie wiedzy wśród społeczeństwa, pracowników pomocy społecznej, służby zdrowia, szkolnictwa, samorządów lokalnych i różnych organizacji społecznych o podłożu problemu bezdomności oraz jego następstwach,
- głoszenie Dobrej Nowiny wśród ubogich, zagubionych i zawiedzionych wyptywającej z nauki Kościoła Katolickiego.

Stowarzyszenie realizuje swoje cele poprzez:

- zdobywanie na drodze prawnej zastępczych miejsc pobytu dla osób bezdomnych i uzależnionych,
- tworzenie ośrodków dających schronienie oraz możliwości podjęcia pracy i nauki dla bezdomnych i innych osób objętych celami Stowarzyszenia,
- organizowanie obozów, szkoleń i kursów readaptacyjnych i resocjalizacyjnych w formach odpowiadających nauce Kościoła Katolickiego,
- upowszechnianie społecznej nauki Kościoła,
- współpracę i koordynację działań z organizacjami i instytucjami na polu polityki społecznej.

Parafialny Zespół Caritas w Starogardzie Gdańskim

ul. Lubichowska 56,
83-200 Starogard Gdański

tel. 501 890 751
parafia@milosierdzie-starogard.pl
www.milosierdzie-starogard.pl

„Sztuką jest powstać” - pomoc bezdomnym, uzależnionym, ofiarom przemocy, byłym więźniom - wydawanie ciepłych posiłków, możliwość kąpieli, toalety, porady prawne.



ROZDZIAŁ 6

POMOCNE KONTAKTY

POWIATOWE CENTRA POMOCY RODZINIE

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bytowie ul. Miła 26, 77-100 Bytów	tel. 59 822 80 68 kontakt@pcprbytow.net
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Chojnicach ul. Piłsudskiego 30, 89-600 Chojnice	tel. 52 334 44 80 pcpr@infochojnice.pl
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Cztuchowie ul. Wojska Polskiego 5, 77-300 Cztuchów	tel. 59 834 51 47 pcprczluchow@gmail.com
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kartuzach ul. Mściwoja II 20, 83-300 Kartuzy	tel. 58 685 33 20 sekretariat@pcprkartuzy.pl www.pcprkartuzy.pl
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kościerzynie ul. Krasickiego 4, 83-400 Kościerzyna	tel. 58 686 50 05 pcpr.koscierzyna@powiatkoscierski.pl
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kwidzynie ul. Grudziądzka 30, 82-500 Kwidzyn	tel. 55 646 18 00 pcprkwidzyn@poczta.pl
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku ul. Czołgistów 5, 84-300 Lębork	tel. 59 862 81 06 pcpr.lebork@interia.pl
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Malborku Plac Słowiański 17, 82-200 Malbork	tel. 58 647 15 45 sekretariat.pcpr@powiat.malbork.pl pcpr.powiat.malbork.pl
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim ul. Warszawska 28A, 82-100 Nowy Dwór Gdański	tel. 55 246 81 75 pcprndg@wp.pl
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pruszczu Gdańskim ul. Wojska Polskiego 16, 83-000 Pruszcz Gdańsk	tel. 58 773 20 85 pcpr@powiat-gdanski.pl
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pucku ul. Mestwina 32, 84-100 Puck	tel. 58 673 41 93 sekretariat@pcprpuck.pl pcprpuck.pl

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Słupsku ul. Sienkiewicza 20, 76-200 Słupsk	tel. 59 841 43 11 sekretariat@pcpr.slupsk.pl pcpr.slupsk.pl
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Starogardzie Gdańskim ul. Paderewskiego 11, 83-200 Starogard Gdański	tel. 58 560 23 20 sekretariat@pcprstarogard.pl
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sztumie ul. Sierakowskich 15, 82-400 Sztum	tel. 55 267 74 79 pcpr_sztum@wp.pl
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tczewie ul. Wojska Polskiego 6, 83-110 Tczew	tel. 58 532 07 84 pcpr@pcpr.tczew.pl pcpr.tczew.pl
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wejherowie ul. Sobieskiego 279A, 84-200 Wejherowo	tel. 58 672 40 63 pcpr_wejherowo@wp.pl

miejskie/gminne ośrodki pomocy społecznej

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Lęborku ul. Łokietka 13, 84-300 Lębork	tel. 59 862 27 11, 59 862 16 04, 59 862 16 98
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bytowie ul. Miła 26 A, 77-100 Bytów	tel. 59 822 51 01
Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Słupsku ul. Stoneczna 15D, 76-200 Słupsk	tel. 59 842 81 26 faks 59 842 81 24 mopr@sl.home.pl
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ustce ul. Wyszyńskiego 3, 76-270 Ustka	tel. 59 815 43 90 mops@um.ustka.pl
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łebie ul. Kościuszki 90A, 84-360 Łeba	tel. 59 866 17 81
Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miastku ul. Marii Konopnickiej 12, 77-200 Miastko	tel. 59 857 27 86

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Cztuchowie ul. Średnia 12a, 77-300 Cztuchów	tel. 59 834 24 09
Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnem ul. Leśna 4, 77-330 Czarne	tel. 59 843 20 81
Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Debrznie ul. Ogrodowa 27, 77-310 Debrzno	tel. 59 833 54 39
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Chojnicach ul. Wysoka 1, 89-600 Chojnice	tel. 52 397 71 21
Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brusach ul. Na Zaborach 1, 89-632 Brusy	tel. 52 396 93 87, 52 396 93 95
Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czersku ul. Przytorowa 22, 89-642 Czersk	tel. 52 398 47 65, 52 398 60 13
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kartuzach ul. Hallera 1, Kartuzy	tel. 58 681 26 31, 58 681 02 44, 58 681 41 24
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościerzynie ul. Jana Brzechwy 5, 83-400 Kościerzyna	tel. 58 686 60 66
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żukowie ul. Gdańska 48, 83-330 Żukowo	tel. 58 681 82 64
Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Gdańsku ul. Konrada Leczkowa 1A, 80-432 Gdańsk	tel. 58 342 31 50 faks 58 342 31 51 dyrekcja@mopr.gda.pl
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Gdyni ul. Grabowo 2, 81-265 Gdynia	tel./faks 58 782 01 20, 58 625 93 30, 58 625 93 37 sekretariat@mopsgdynia.pl
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sopocie ul. Kolejowa 14, 81-835 Sopot	tel. 58 551 17 10, 551 44 19 faks 058 555 04 07 mops@mopssopot.pl

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pruszczu Gdańskim ul. Niepodległości 9, 83-000 Pruszcz Gdański	tel. 58 682 35 42
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Starogardzie Gdańskim Al. Jana Pawła II 6, 83-200 Starogard Gdański	tel. 58 562 44 58
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kwidzynie ul. Grudziądzka 6, 82-500 Kwidzyn	tel. 55-646 16 26
Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Prabutach ul. Łąkowa 24, 82-550 Prabuty	tel. 55 278 20 29
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tczewie ul. Armii Krajowej 39, 83-110 Tczew	tel. 58 777 00 20, 58 888 00 30
Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Dworze Gdańskim ul. Konopnickiej 19, 82-100 Nowy Dwór Gdański	tel. 55 247 21 72
Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie ul. Mickiewicza 39, 82-400 Sztum	tel. 55 640 63 69
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Malborku ul. Słowackiego 74, 82-200 Malbork	tel. 55 647 27 81
Powiatowy Urząd Pracy w Gdańsku ul. 3-go Maja 9, 80-802 Gdańsk	tel. 58 732 52 00 gdgd@praca.gov.pl www.pup.gda.pl

INNE PLACÓWKI STACJONARNE I PUNKTY POMOCY DORAŻNEJ W WOJEWÓDZTWIE POMORSKIM

PLACÓWKI UDZIELAJĄCE POMOCY w powiatach: lęborskim i słupskim

Noclegownia dla bezdomnych mężczyzn - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Lęborku ul. Łokietka 13, 84-300 Lębork	tel. 59 863 47 55 Czynna w godz. 20:00-8:00 Przyjmowanie na podstawie skierowania z OPS
Punkt wydawania odzieży oraz żywności ul. Plac Kopernika 6, 84-300 Lębork	tel. 59 862 26 45 Wydawanie żywności i odzieży: wtorki i czwartki w godz. 15:00-17:00
Punkt wydawania żywności ul. Basztowa 8, 84-300 Lębork	tel. 59 862 22 44 Wydawanie żywności: pn.-sob. 9:00-13:00
Punkt wydawania żywności ul. Niedziałkowskiego 7, 76-200 Słupsk	tel. 59 842 23 43, 59 840 34 03 Wydawanie żywności oraz odzieży: pn., śr. i pt
Ogrzewalnia dla bezdomnych - Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta ul. Przemysłowa 33, 76-200 Słupsk	tel. 791 028 933 Czynna w godz. 20:00-7:00 Przyjmowanie bez skierowań
Noclegownia dla mężczyzn - Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta ul. Leśna 6, 76-200 Słupsk	tel. 59 842 94 45 Czynna w godz. 18:00-8:00 Przyjmowanie na podstawie skierowania OPS
Schronisko dla mężczyzn - Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta Koto Słupskie ul. Gdyńska 13a, 76-200 Słupsk	tel. 59 840 42 70 Czynne całodobowo Przyjmowanie na podstawie skierowania OPS

Dom Interwencji Kryzysowej ul. Wolności 3, 76-200 Słupsk	tel. 59 842 71 25 Czynny całodobowo Przyjmowanie na podstawie skierowania OPS
Jadłodajnia ul. Jaracza 5, 76-200 Słupsk	tel. 59 840 20 84, 59 842 81 26 Wydawanie posiłków w dni robocze od godz. 14:00
Noclegowania dla bezdomnych mężczyzn ul. Grunwaldzka 39, 76-270 Ustka	tel. 881 089 262 Czynna całodobowo Przyjmowanie na podstawie skierowania z OPS
PLACÓWKI UDZIELAJĄCE POMOCY w powiatach: gdańskim, malborskim, sztumskim, starogardzkim, kwidzyńskim	
Punkt wydawania odzieży i żywności ul. Gen. St. Skalskiego 15, 83-000 Pruszcz Gdański	tel. 58 682 12 75 Wydawanie odzieży i żywności: wt. 17:00-20:00
Dom dla bezdomnych „RYTA” Piaskowa 9, 83-011 Wiślinka	tel. 58 736 59 14 Czynny całodobowo Przyjmowanie na podstawie skierowania OPS i/lub zgłoszenia osobistego do placówki
Punkt wydawania odzieży i posiłków ul. Lubichowska 56, 83-200 Starogard Gdański	tel. 501 890 751 Wydawanie posiłków: pn.-pt. 13:00-14:00 Wydawanie odzieży i żywności: czw. 15:00
Schronisko im. Św. Brata Alberta dla bezdomnych mężczyzn Towarzystwo Pomocy im. św. Brata ul. Ogrodowa 1, 83-200 Smętowo Graniczne (pow. starogardzki)	tel. 58 561 90 32 Czynne całodobowo Przyjmowanie na podstawie skierowa- nia OPS, bezpośrednio w placówce

Punkt wydawania odzieży i żywności ul. Warszawska 14, 82-500 Kwidzyn	tel. 55 279 62 06
Schronisko dla bezdomnych mężczyzn Stowarzyszenie św. Faustyny „FIDES” ul. Rolnicza 1, 82-200 Malbork	tel. 55 273 40 65, 55 273 31 06 Czynne całodobowo Przyjmowanie na podstawie skierowania OPS Schronisko posiada miejsca interwencyjne
Centrum Usług Socjalnych i Wsparcia ul. Mickiewicza 32, 82-230 Nowy Staw	tel. 55 271 50 36 Czynne całodobowo Przyjmowanie na podstawie skierowania OPS
Schronisko dla bezdomnych mężczyzn ul. Szwałki 16, 82-200 Malbork	tel. 510 262 494, 510 262 483, 789 245 552 Czynne całodobowo Przyjmowanie na podstawie skierowania OPS, kuratora
Wydawanie odzieży i żywności ul. Stowackiego 24, 82-200 Malbork	tel. 55 272 25 10 Wydawanie odzieży i żywności: czw. 11:00-13:00
PLACÓWKI UDZIELAJĄCE POMOCY w powiatach: bytowskim, człuchowskim, kartuskim, kościerskim, chojnickim	
Ogrzewalnia dla bezdomnych ul. Przemysłowa 38/17, 77-100 Bytów	tel. 59 822 51 01 Czynna w godz. 18:00-8:00 (w okresie październik-marzec)
Miejsca interwencji kryzysowej ul. Mickiewicza 13, 77-100 Bytów	tel. 59 822-80-68 Czynne całodobowo Przyjmowanie bezpośrednio w placówce Świadczy pomoc ofiarom przemocy
Zarząd Rejonowy PCK ul. Gdańska 10, 77-100 Bytów	tel. 59 822 35 91 Wydawanie żywności: aby uzyskać pomoc należy zwrócić się do biura zarządu PCK

Noclegownia dla bezdomnych mężczyzn ul. J. Tuwima 1, 77-200 Miastko	tel. 59 857 27 86, 59 857 39 15 (noclegownia) Czynna: w okresie od 01.04 do 15.06 -16:00-8:00, w okresie od 16.06 do 31.08 - 20:00-8:00, w okresie od 01.09 do 15.10 - 16:00-8:00, w okresie od 16.10 do 31.03 - całą dobę Placówka posiada miejsca interwencyjne
Polski Czerwony Krzyż Zarząd Rejonowy ul. Marii Konopnickiej 12, 77-200 Miastko	tel. 59 857 39 09 Biuro PCK otwarte w pn., czw., w godz. 9:00-13:00 Punkt wydawania odzieży oraz żywności znajduje się w budynku noclegowni Punkt czynny jest przez 5 dni w tygodniu
Noclegownia dla osób bezdomnych im. św. Brata Alberta w Cztuchowie ul. Średnia 14, 77-300 Cztuchów	tel. 59 834 24 09 Noclegownia czynna w godz. 16:00-8:00 Przyjmowanie na podstawie skierowania OPS Noclegownia posiada miejsca interwencyjne
Noclegownia dla bezdomnych mężczyzn Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Chojnicach ul. Mate Osady 2a, 89-600 Chojnice	tel. 52 397 12 08 Czynna w godz. 17:30-10:00 Przyjmowanie na podstawie skierowania OPS Placówka posiada miejsca interwencyjne
Hostel Readaptacji Społecznej ul. Mickiewicza 48, 89-600 Chojnice	Czynny całodobowo Przyjmowanie na podstawie skierowania terapeutycznego
Stołówka dla ubogich ul. Obrońców Chojnic 4, 89-600 Chojnice	tel. 52 397 51 19 Czynna przez cały tydzień w godz. 12:00-15:30

Ogrzewalnia dla bezdomnych mężczyzn ul. Bilowo 1, 83-300 Kartuszy	tel. 506 246 100 Czynna w godz. 19:00-8:00 (w okresie listopad-kwiecień) Przyjmowanie na podstawie skierowania OPS
Schronisko dla kobiet i kobiet z dziećmi Stowarzyszenie Abstynenckie „Kaszuby” ul. Jeziorna 18A, 83-300 Kartuszy	tel. 58 796 02 66 Czynna całodobowo Przyjmowanie na podstawie skierowania OPD Posiada miejsca interwencyjne
Schronisko dla bezdomnych ul. Bilowo 1, 83-300 Kartuszy	tel. 58 796 02 66 Czynna w godz. 19:00-8:00 (październik-kwiecień) Przyjmowanie na podstawie skierowania OPS Posiada miejsca interwencyjne
Centrum Interwencji Kryzysowej Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kartuzach ul. Gdańska 12, 83-300 Kartuszy	tel. 58 684 02 19 Czynne: pn. 10:00-17:00, wt., czw. 10:00-15:30, śr. 10:00-17:00, pt. 10:00-15:00 Świadczy pomoc ofiarom przemocy
Ogrzewalnia Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Towarowa 6, 83-400 Kościerzyna	tel. 58 686 60 66 wew. 21 Czynna w godz. 19:00-8:00 (listopad-kwiecień)
Stołówka dla ubogich ul. Jana Brzechwy 5 (w budynku MOPS), 83-400 Kościerzyna	tel. 58 686 26 50 Posiłki wydawane są o godz. 12:00 przez 5 dni w tygodniu
Schronisko dla bezdomnych mężczyzn ul. Derdowskiego 32A, 83-441 Wiele (pow. kościerski)	tel. 607 446 100 Czynne całodobowo Przyjmowanie na podstawie skierowania z OPS, rozmowy kwalifikacyjnej z kierownikiem placówki Placówka posiada miejsca interwencyjne

PLACÓWKI UDZIELAJĄCE POMOCY na obszarze Trójmiasta	
Schronisko dla osób bezdomnych i rodzin ul. Leszczyński 153, 81-200 Gdynia-Leszczyński	tel. 58 713 57 44 Czynne całodobowo Przyjmowanie na podstawie skierowania MOPS Gdynia
Punkt pomocy doraźnej Polski Komitet Pomocy Społecznej Zarząd Miejski ul. Morska 217, 81-200 Gdynia-Leszczyński	tel. 58 663 00 04 Wydawanie odzieży i żywności: pn.-wt. w godz. 9:00-13:00 Pomoc potrzebującym świadczona jest jedynie za skierowaniem z OPS
Schronisko dla bezdomnych mężczyzn ul. Janka Wiśniewskiego 21, 81-335 Gdynia	tel. 58 776 20 01 Czynne całodobowo Przyjmowanie na podstawie skierowania z OPS
Zespół Opiekuńczy ul. Fredry 3, 81-376 Gdynia	tel. 58 661 65 26 Czynna całodobowo Przyjmowanie na podstawie skierowania MOPS Gdynia
Schronisko dla osób bezdomnych i uzależnionych od alkoholu ul. Jana z Kolna 28, 81-354 Gdynia	tel. 58 781 68 47 Czynna całodobowo Przyjmowanie na podstawie skierowania z OPS
Ośrodek Interwencji Kryzysowej ul. Biskupa Dominika 25, 81-402 Gdynia-Wzgórze Św. Maksymiliana	tel. 58 622 22 22 Czynne całodobowo (dyżur przy telefonie) przez cały rok
Tymczasowy ośrodek opiekuńczy - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Gdyni ul. Chwarznieńska 93, 81-602 Gdynia	tel. 58 624 95 91 Czynna całodobowo Przyjmowanie na podstawie skierowania Sekcji do Spraw Osób Bezdomnych MOPS Gdynia

Punkt wydawania odzieży ul. Lotników 86, 81-512 Gdynia – Redłowo	Wydawanie odzieży: wt. i czw. w godz. 10:00-14:00
Łaźnia dla bezdomnych i wydawanie posiłków Al. Niepodległości 778, 81-805 Sopot	tel. 58 555 78 78 Godziny funkcjonowania łaźni: dla kobiet - pn. 8:00-11:00; dla mężczyzn: - wt., pt. 8:00-11:00 Punkt wydawania odzieży jest otwarty w godzinach funkcjonowania łaźni Wydawanie posiłków: pn.-pt. w godz. 12:00-14:00
Punkt wydawania odzieży ul. Królowej Jadwigi 6, 81-765 Sopot	tel. 58 550 10 02 Wydawanie odzieży: pn. 15:00-17:00, śr. 9:00-11:00
Zespół ds. osób bezdomnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej Al. Niepodległości 759A, 81-838 Sopot	tel. 58 551 40 54 Przyjmowanie interesantów: pn. 13:00-15:00; wt.-pt. 8:00-10:00
Noclegownia Św. Brata Alberta dla bezdomnych mężczyzn ul. Żaglowa 1, 80-560 Gdańsk	tel. 58 342 13 14 Placówka czynna w godzinach 17:00 - 9:00 Placówka posiada miejsca interwencyjne i łaźnię
Schronisko św. Brata Alberta dla bezdomnych mężczyzn ul. Starowiślna 3, 80-555 Gdańsk-Nowy Port	tel. 58 342 26 45 Czynne całą dobę
Dom dla osób bezdomnych i najuboższych PCPB ul. Sztutowa 16A, 80-711 Gdańsk-Stogi	tel. 58 301 85 43 Czynne całą dobę Przyjmowanie na podstawie skierowania z OPS
Hostel Kryzysowy Centrum Interwencji Kryzysowej –PCK ul. Gustkowicza 13, 80-543 Gdańsk	tel. 58 511 01 21 Czynna całą dobę Przyjmowanie bezpośrednio w placówce na podstawie rozmowy z pracownikiem CIK PCK Maksymalny czas zakwaterowania: 3 miesiące

Dom Brata Alberta i Schronisko - Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta Koło Gdańskie ul. Równa 14, 80-067 Gdańsk	tel 58 309 00 18 wew.43, 58 309 00 18 w. 39 Czynne całą dobę Przyjmowanie na podstawie skierowania MOPR/TPBA
Noclegownia dla osób bezdomnych ul. Mostowa 1a, 80-778 Gdańsk	tel 58 721 50 70, 500 261 484 Czynna w godzinach 17:00 - 7:30 Placówka posiada punkt interwencyjny, także dla osób nietrzeźwych
Punkty pomocy doraźnej w Gdańsku Pomoc udzielana jest za okazaniem skierowania z Ośrodka Pomocy Społecznej	Wydawanie posiłków: pn.-pt. 12:30-14:00 Miejsca wydawania posiłków: ul. Na Zaspę 45, Gdańsk-Nowy Port ul. Mickiewicza 33, Gdańsk-Wrzeszcz ul. Żuławska 102, Gdańsk-Orunia-Św. Wojciech-Lipce

POMORSKIE URZĘDY PRACY

Powiatowy Urząd Pracy w Bytów ul. Wojska Polskiego 6, 77-100 Bytów	tel. 59 822 22 27 gdby@praca.gov.pl www.bytow.pup.pl
Powiatowy Urząd Pracy w Chojnicach ul. Lichnowska 5, 89-620 Chojnice	tel. 52 395 07 00 gdch@praca.gov.pl www.chojnice.praca.gov.pl
Powiatowy Urząd Pracy w Cztuchowie ul. Jerzego z Dąbrowy 1a, 77-300 Cztuchów	tel. 59 834 34 42 gdcz@praca.gov.pl www.cztuchow.praca.gov.pl
Powiatowy Urząd Pracy w Gdańsku ul. 3-go Maja 9, 80-802 Gdańsk	tel. 58 732 52 00 gdgd@praca.gov.pl www.pup.gda.pl
Powiatowy Urząd Pracy w Gdyni ul. Kotłątaja 8, 81-332 Gdynia	tel. 58 620 49 54 gdgy@praca.gov.pl www.pupgdynia.pl
Powiatowy Urząd Pracy w Kartuzach ul. Mściwoja II nr 4, 83-300 Kartuzy	tel. 58 694 09 01 gdka@praca.gov.pl www.kartuzy.praca.gov.pl
Powiatowy Urząd Pracy w Kościerzynie ul. Tkaczyka 1, 83-400 Kościerzyna	tel. 58 680 20 50 gdko@praca.gov.pl www.koscierzyna.praca.gov.pl
Powiatowy Urząd Pracy w Kwidzynie ul. Grudziądzka 30, 82-500 Kwidzyn	tel. 55 267 27 00 gdkw@praca.gov.pl www.kwidzyn.praca.gov.pl
Powiatowy Urząd Pracy w Lęborku ul. Gdańska 35, 84-300 Lębork	tel. 59 862 37 44 gdle@praca.gov.pl www.pup.lebork.pl
Powiatowy Urząd Pracy w Malborku Al. Armii Krajowej 70, 82-200 Malbork	tel. 55 272 33 51 gdma@praca.gov.pl www.pup.malbork.pl

Powiatowy Urząd Pracy w Nowym Dworze Gdańskim ul. Morska 1, 82-100 Nowy Dwór Gdańsk	tel. 55 246 95 00 gdno@praca.gov.pl www.pupndg.pl
Powiatowy Urząd Pracy w Pucku ul. Wejherowska 43a, 84-100 Puck	tel. 58 774 31 71 gdpu@praca.gov.pl www.puck.praca.gov.pl
Powiatowy Urząd Pracy w Starogardzie Gdańskim ul. Kanałowa 3, 83-200 Starogard Gdański	tel. 58 56 221 46 sekretariat@pupstarogard.pl www.starogardgdanski.praca.gov.pl
Powiatowy Urząd Pracy w Sztumie z siedzibą w Dzierzgoniu ul. Zawadzkiego 11, 82-440 Dzierzgoń	tel. 55 276 22 50 gdsz@praca.gov.pl www.pupsztum.mojbip.pl
Powiatowy Urząd Pracy w Słupsku ul. Leszczyńskiego 8, 76-200 Słupsk	tel. 59 845 75 02 gdsl@praca.gov.pl www.slupsk.praca.gov.pl
Powiatowy Urząd Pracy w Tczewie Aleja Solidarności 14 A, 83-110 Tczew	tel. 58 531 32 13 gdte@praca.gov.pl www.tczew.praca.gov.pl
Powiatowy Urząd Pracy w Wejherowie ul. I Brygady Pancерnej 32, 84-200 Wejherowo	tel. 58 677 63 00 sekretariat@pupwejherowo.pl www.wejherowo.praca.gov.pl

Wojewódzki Urząd Pracy w Gdańsku

Wojewódzki Urząd Pracy w Gdańsku ul. Podwale Przedmiejskie 30, 80-824 Gdańsk	tel. 58 326 18 17, 326 48 67 faks 58 326 48 94 wup@wup.gdansk.pl www.wup.gdansk.pl
Oddział Zamiejscowy w Słupsku ul. Jaracza 18 a, 76-200 Słupsk	tel. 59 846 83 00 faks 59 846 83 02 wup.slupsk@wup.gdansk.pl
Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Gdańsku ul. Żabi Kruk 16 80-822 Gdańsk	tel. 58 32 37 230 doradcy@wup.gdansk.pl
Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Słupsku ul. Jaracza 18 a, 76-200 Słupsk	tel. 59 846 83 03, 59 846 83 05, 59 846 83 08 doradcysl@wup.gdansk.pl

Polecane serwisy www

Więcej informacji dotyczących poszukiwania pracy:

www.zielonalinia.gov.pl

www.praca.gov.pl

www.psz.praca.gov.pl

www.stor.praca.gov.pl

www.eures.praca.gov.pl

www.interwencjakryzysowa.pl

Bibliografia

- MPiPS - Szkolenia, staże i inne formy wspierania podnoszenia kwalifikacji bezrobotnych - Warszawa 2015 r.
- B. Skafiriak, Kobiety w warunkach izolacji więziennej a ich readaptacja do życia na wolności, Pomoc postpenitencjarna w kontekście strategii działań resocjalizacyjnych, Kraków 2007 s. 257
- I. Dybalska, Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego-między diagnozą a działaniem Instytut Rozwoju Służb Społecznych, Warszawa 2012 r.
- E. Olszewska, Stygmat przestępcy jako czynnik utrudniający readaptację społeczną byłych skazanych, Pedagogium Wyższa Szkoła Nauk Społecznych w Warszawie, 2012 r.
- I. Niewiadomska, J. Chwaszcz, W. Augustynowicz, R. Bartczuk Readaptacja społeczno-zawodowa więźniów, narzędzia do diagnozowania potencjału readaptacyjnego i kapitału wspierającego, Stowarzyszenie NATANAELUM, Lublin 2014 r.

Netografia:

www.mpips.gov.pl

www.bazy.ngo.pl

www.bip.ms.gov.pl/pl/dzialalnosc

www.psz.praca.gov.pl

www.wup.gdansk.pl

[/rynek-pracy/stawki-kwoty-wskazniki](http://rynek-pracy/stawki-kwoty-wskazniki)

Podstawowe akty prawne

- Ustawa z dnia 06 czerwca 1997 r. Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. z 1997 r. Nr 90, poz. 557 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. o kuratorach sądowych (Dz. U. z 2001r Nr 98, poz. 1071 z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 29 września 2015 r. w sprawie Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej (Dz. U. z 2015 r. poz. 1544.).
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. Dz.U. 2015 nr 0 poz. 163)



WOJEWÓDZKI URZĄD PRACY W GDAŃSKU
Partner w rozwoju. WUP. Pomorze



**JEDNOSTKA SAMORZĄDU
WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO**